

Vlaams
Parlement

vergadering **C183**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 26 maart 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mogelijke herziening van de taalregeling in het hoger onderwijs – 1234 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de taalregeling in het hoger onderwijs – 1260 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de taaltest voor docenten in het hoger onderwijs – 1272 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het decretaal initiatief omtrent de taalregeling voor docenten in het hoger onderwijs – 1501 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de problemen bij de implementatie van de taalregeling in het hoger onderwijs – 1537 (2014-2015)	4
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de vzw Voorrangsbeleid Brussel (VBB) – 1242 (2014-2015)	20

VRAAG OM UITLEG van Willy Segers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de visie van de Brusselse minister-president omtrent de aanpak van het capaciteitsprobleem in het onderwijs in Brussel

– 1249 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het capaciteitstekort in het Brussels Nederlandstalig onderwijs

– 1349 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de capaciteitsproblemen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

– 1353 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Willy Segers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het prangende capaciteitsprobleem in het onderwijs in Brussel

– 1367 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, en aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het plaatstekort in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel

– 1373 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het inschrijvingsbeleid voor het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel

– 1458 (2014-2015)

28

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mogelijke herziening van de taalregeling in het hoger onderwijs – 1234 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de taalregeling in het hoger onderwijs – 1260 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de taaltest voor docenten in het hoger onderwijs – 1272 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het decretaal initiatief omtrent de taalregeling voor docenten in het hoger onderwijs – 1501 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de problemen bij de implementatie van de taalregeling in het hoger onderwijs – 1537 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Collega's, in 2012 werd op initiatief van de N-VA, CD&V, Open Vld en sp.a een nieuwe taalregeling in het hoger onderwijs ingevoerd. De taalregeling was gebaseerd op een evenwicht tussen het flexibeler toelaten van andere onderwijstalen dan het Nederlands, en tegelijk te zorgen voor voldoende kwaliteitsvereisten. U herinnert zich wellicht uit de memorie van het toenmalige Integratiedecreet dat het vroegere artikel 91 een aantal bepalingen bevatte die het taalgebruik wel regelden, maar eigenlijk ook niet. Een opleiding was Nederlandstalig als die volledig in het Engels gebeurde maar één vak in het Nederlands had, bijvoorbeeld als je godsdienst in het Nederlands gaf en alle andere opleidingsonderdelen in het Engels.

Er is lang gediscussieerd en gedebatteerd over de taalregeling. Er was in de memorie van dat decreet ook een conceptnota, ontwikkeld in de schoot van de Vlaamse Regering. Die moest er net voor zorgen dat het Nederlands een volwaardige onderzoekstaal en onderwijstaal bleef en dat de democratisering van ons onderwijs voor studenten, toch niet onbelangrijk, gevrijwaard bleef. Uiteraard waren de toenmalige Vlaamse Regering en de N-VA, CD&V, Open VLD en sp.a in het parlement er ook van overtuigd dat we maatregelen moesten nemen om de internationalisering een kans te geven, maar dus niet ongebreideld, zoals in Nederland is gebeurd.

Om die reden was het volgende ingevoerd, ook op vraag van de studenten, die toch een belangrijk stem hebben gehad: "Het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, moet de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze beheersen." Dat klinkt zeer aannemelijk, zegt u misschien, maar als het zo aannemelijk was, zouden die vier partijen er in het verleden allicht geen decretale bepalingen voor hebben gemaakt. En, om deze

beheersing aan te tonen, "dient de betrokken docent de onderwijstaal op niveau C1 te beheersen." Er staat heel bewust 'docent' in het decreet, en niet 'titularis', want anders konden titularissen worden vervangen door docenten, om alles in orde te brengen.

Kon dat worden aangetoond op een eenvoudige manier? Ja, er waren al heel wat testen, en niet de minste. The British Council kunnen we geen organisatie om te lachen noemen. Maar de instellingen besloten om zelf een test te ontwikkelen. Als zij daar geld in willen steken, wie ben ik dan om te zeggen dat ze het niet mogen doen? Zo groeide de Interuniversity Test of Academic English (ITACE), waarbij er onenigheid is over de uitspraak van die afkorting. Tot plots één instelling vond dat die gemeenschappelijke test niet goed was, en de zogenaamde portfoliotest ontwikkelde. Minister, collega's, u hebt allicht ook de zeer uitgebreid gedocumenteerde en gestaafde evaluaties van die test gezien, de internationale instanties vonden die test allemaal geweldig. Ik doel daarmee op de ene A4, waarbij de andere A4 die ontbreekt, waarop de bekommernissen staan van die organisaties.

In een Belgabericht van 20 februari 2015, minister, stelde u dat u de huidige taalregeling wilt herbekijken. De taalregeling is ingegaan op 1 februari 2015. Die is vandaag nog geen twee maanden oud. Die is ook al twee keer opgeschoven, want het decreet dateert van 2012. Vanaf 2011 waren de instellingen op de hoogte. Dat is al vier jaar geleden.

Minister, hoe staat u tegenover het vereiste ERK-niveau (Europees Referentiekader) C1 van de onderwijstaal? C1 betekent dat je iets op een academische manier kunt uitleggen in een bepaalde taal. Hebt u de intentie om die taalvereiste bij te sturen? Zo ja, welke argumenten of evaluatie hebt u daarvoor? En zo ja, welke bijstellingen overweegt u? Of kunt u, in het geval van een alternatief scenario, de kwaliteit van de taal waarin wordt gedoceerd blijven garanderen?

Hebt u de intentie om het aantonen van het vereiste taalkennisniveau af te schaffen? Ik verwijs naar de bestuurstaal en de onderwijstaal. Zo ja, waarom acht u deze kwaliteitsvereiste voor het beheersen van de onderwijstaal niet langer belangrijk voor de kwaliteit en de democratisering van het hoger onderwijs? Dat was toen heel uitgebreid gedocumenteerd in het decreet. En zo ja, op welke manier wilt u de kwaliteit van de taal waarin gedoceerd wordt dan garanderen?

Nadat ik mijn vraag had ingediend, is er nog een advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) gekomen, waarin zij een aantal voorstellen doen. In welke mate zijn die voorstellen, bijvoorbeeld over het Nederlandstalige equivalent, duidelijk? Je moet de memorie van het decreet opnieuw lezen om te weten hoe je bepaalde bepalingen moet interpreteren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de eerste vraag over deze problematiek kwam van mevrouw Bastiaens, die op 8 januari 2015 een schriftelijke vraag had gesteld. Ik kende uw antwoord nog niet, minister, toen ik deze vraag indiende.

Ik zal de problematiek slechts kort schetsen, aangezien de heer Daniëls het al deels heeft gedaan.

We hebben vernomen dat van de 2459 professoren aan Vlaamse universiteiten die een taaltest moesten voorleggen, er op dit moment 153 nog niet in orde zijn. Dat blijkt uit de gegevens van de regeringscommissarissen. Dat komt neer op ongeveer 6 procent van de doelgroep.

Dat een professor nog geen positieve test kan voorleggen, betekent niet noodzakelijk dat hij of zij niet geslaagd is: verscheidene professoren doceren al jaren in het Engels zonder ooit een negatieve evaluatie te hebben gekregen en ze vinden het afleggen van de taalttest daarom een weinig respectvolle en overbodige opgave. Een bekend voorbeeld hiervan is een professor fysica die geen Engelse taalttest wou afleggen, maar die sinds dit academiejaar de Leuvense universiteit verlaten heeft om te gaan doceren aan een New Yorkse universiteit. Hij geeft zijn cursus daar ook in het Engels.

Ook sommige verantwoordelijken van de universiteiten zien de test niet als de beste vorm van kwaliteitsbewaking. Ik lees een uitspraak van rector Torfs, die zegt: "Dit is extreme regulitis van de vorige Vlaamse Regering. De test is helemaal niet domeinspecifiek. Ook een professor in mechanica moet woordenlijsten over vogels en amfibieën invullen." En Kristiaan Versluys, de directeur Onderwijsaangelegenheden van de Universiteit Gent, vindt de taalttest absurd: "We hebben de kwaliteit van ons onderwijs altijd zelfstandig bewaakt. Voor nieuw aangestelde professoren kan de test haar nut hebben, maar voorlopig was ze niet meer dan een onnodige last die ons veel tijd, organisatie en geld heeft gekost." In hetzelfde artikel lees ik dat u, minister Crevits, zegt: "Elke universiteit en hogeschool moet waken over de kwaliteit van het onderwijs. De vraag is of de taalttest het juiste middel is."

Minister, in het antwoord op de schriftelijke vraag van mevrouw Bastiaens bent u uiteraard wat genuanceerder dan in het krantenartikel. Ik lees drie elementen uit het antwoord die ik belangrijk vind. Het eerste luidt: "Ook in de werkgroepen onderwijs van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) wordt informeel nagedacht over voorstellen om de taalregeling te optimaliseren en over alternatieve mogelijkheden om de vereiste taalkennis van de docenten op te volgen." Het tweede element uit uw antwoord is: "Wat de vereiste kennis van het Nederlands als bestuurstaal betreft – de verplichting voor anderstalige docenten om de Nederlandse taal op het niveau B2 te beheersen – ben ik op de hoogte van het voorstel van de VLIR om het vereiste attest te vervangen door een integratietraject met een vormingspakket." U eindigt uw antwoord met de belangrijke zin: "Ik ga deze problematiek nog verder bekijken met de hogeronderwijsinstellingen."

Minister, is het bestaan van een taalttest volgens u de beste manier om de taalvoorwaarden in het hoger onderwijs te bewaken? Welke andere mogelijkheden zijn er eventueel?

Zijn er aanwijzingen dat de taaltests positief dan wel negatief zijn voor de internationale positie van onze instellingen? Slagen we erin om voldoende buitenlands talent aan trekken als lesgevers en als studenten?

Op welke manier evalueren gezaghebbende buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs en buitenlandse overheden de taalvaardigheid van hun lesgevers?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Mijn twee vragen om uitleg gaan eigenlijk over twee verschillende talen.

Enerzijds stel ik een vraag over de regelgeving Engelse taal. Zoals de heer Daniëls daarnet zei, was er een grote consensus over de partijgrenzen heen om te streven naar een niveau dat de kennis van de Engelse taal garandeert. Het is inderdaad een hoog niveau, op native speaker na: C1.

Wat heeft de decreetgever willen doen? Het niveau bepalen, niet de absurditeit van bepaalde testen opleggen aan alle docenten. Voor alle duidelijkheid: dat

hebben we niet willen doen. Er wordt soms smalend gekeken naar politici in de zin van: "Kijk, welke testen ze opleggen." Neen, neen, dat hebben we niet gedaan. Dat vind ik een essentieel verschil. We hebben een niveau gevraagd voor ons onderwijs, omdat we streven naar toponderwijs. Ik denk dat dat nog steeds een na te streven doelstelling is voor deze regering, dit team.

We zien dat die professoren dat attest massaal behalen. De 6,2 procent die geen attest kan voorleggen, zijn niet allemaal mensen die niet geslaagd zijn. Er zijn er maar weinig die niet geslaagd zijn, er zijn er ook een aantal die weigerden die testen af te leggen.

Ik kan alle meningen in dit debat wel ergens begrijpen, maar feit is dat heel wat mensen vandaag in hun professionele context af en toe worden gevraagd om het bewijs van hun vaardigheid voor te leggen door vormingen te volgen, attesten te behalen en dergelijke. Het positieve nieuws is dus dat het grootste deel van de proffen slaagt.

Minister, u had inderdaad aangekondigd dat u de taaltesten zou willen herbekijken. Waarom zouden we de maatregel op zich, het niveau op zich, herbekijken als we zien dat zoveel mensen dat niveau behalen?

In de vorige legislatuur is er heel wat te doen geweest over de validering van de testen. Er was de discussie over de video-opnames die werden gebruikt door de KU Leuven. Ik wil u vragen om meer grondige informatie over de validering van die gebruikte taaltesten.

Ik wil benadrukken dat Open Vld het niet wenselijk vindt dat sommige professoren worden onderworpen aan de meest absurde taaltesten en dat anderen met een videoboodschap kunnen aantonen dat hun Engels helemaal top is. Ik ben daar niet zo gelukkig mee. Ik was er trouwens over verbaasd dat de vorige minister van Onderwijs dat zomaar liet passeren.

De documenten met de uitgebreide analyse en motivering van de commissies met internationale experts die de taaltesten hebben geëvalueerd, zou ik graag zien van alle instellingen. Ik heb bepaalde documentatie onder ogen gekregen en met betrekking tot de validering van de test van de KU Leuven heb ik slechts twee zeer summierse paragrafen kunnen lezen. Ik vind dat vreemd. Zijn alle instellingen in orde met de validering van de taaltesten, ook zij die gerenommeerd zijn voor hun onderwijskwaliteit? Iedereen is gelijk voor de wet en de Vlaamse decreetgeving.

Mijn andere vraag gaat over de taalregeling in haar geheel in het hoger onderwijs en het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). De Vlor wees al herhaaldelijk op de complexiteit van de taalregeling die de haalbaarheid ervan in het gedrang brengt. In haar advies van 29 januari 2015 wijst de Vlor erop dat deze taalregeling te complex is en pleit daarom voor een radicale vereenvoudiging. Ze vraagt om duidelijkheid. De Vlor pleit voor een evenwicht tussen het waarderen en versterken van de status van het Nederlands als onderwijs- en wetenschappelijke taal enerzijds en een essentiële openheid tegenover de huidige context van internationale uitwisseling en de mondiale arbeidsmarkt anderzijds.

De kern van het probleem van de taalregeling is dat ze zo sterk omgeven is door controlemechanismen dat de implementatie ervan gehypothekeerd wordt. Ze veroorzaakt extra planlast bij de instellingen hoger onderwijs en is op heel wat punten niet transparant. Bovendien stimuleert de huidige taalregeling de internationale uitwisseling niet omdat ze de inkomende mobiliteit hindert. Daardoor komen de objectieven die de Vlaamse Regering inzake internationalisering zelf naar voren heeft geschoven in het gedrang.

In afwachting van een grondig debat over de taalregeling drongen de universiteitsbesturen er bij de minister op aan om in het kader van Onderwijsdecreet (OD) XXV alvast werk te maken van volgende door de Vlor voorgestelde aanpassingen aan de taalregeling. De vrijstelling van de equivalentiemaatregel voor opleidingen is opgestart in het kader van Europese financieringsprogramma's en ICP's (Internationale Cursussen). Ik verwijs naar punt 3.1.3.2. van het Vlor-advies: "De decreetgever heeft niet voorzien wat er gebeurt met een Erasmus Mundus-opleiding of een ICP-opleiding, waarvan de financiering en het label wegvallen, maar die wel met eigen instellingsmiddelen blijft bestaan. De Vlor vindt het niet logisch dat er dan een nieuwe aanvraag voor afwijking van de equivalentieregel ingediend moet worden. Deze opleiding bestaat in de feiten dan wel al jarenlang en wordt meestal ook in samenwerking met een buitenlandse instelling georganiseerd. Om in het kader van de internationalisering het voortbestaan van dit soort opleidingen te bevorderen, raadt de Vlor aan om in dergelijke gevallen de afwijking van de equivalentieregel automatisch toe te passen."

Een volgende aanpassing betreft de versoepeling van de taalattesten voor buitenlandse wetenschappers met deadline onderwijstaal Nederlands C1-niveau en vervanging van B2-attest Nederlands door vormingstraject. De Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een lid van het onderwijzend personeel de taal waarin hij doceert moet beheersen op het ERK-niveau C1. Een personeelslid dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert, moet het Nederlands beheersen op ERK-niveau B2. ERK staat voor Europees Referentiekader voor Talen. Dat niveau moet aangetoond worden aan de hand van bepaalde kwalificatiegetuigschriften die worden uitgereikt door officieel erkende instellingen of via een diploma secundair onderwijs, bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald in de onderwijstaal waarin hij of zij doceert, in een instelling waarin die taal de onderwijstaal is.

Ik verwijs hieromtrent naar punt 6.1.1. van het advies waarin de Vlor pleit voor het invoeren van de mogelijkheid tot herkansing, gekoppeld aan een remediëringstraject met behoud van tijdelijke lesbevoegdheid voor de docenten die het C1-niveau dienen te behalen. Om internationaal sterk te staan moet Vlaanderen immers aantrekkelijk blijven voor buitenlandse studenten en onderzoekers. Om internationale toponderzoekers aan te trekken, heeft de overheid middelen vrijgemaakt onder andere via het Odysseusprogramma en de tenure tracks. Ook hier dreigt de verplichte taalttest als benoemingsvoorwaarde de concurrentiële positie van Vlaanderen in het aantrekken van deze mensen te verzwakken. De Vlor pleit er daarom voor om in plaats van een taalexamen in een verplicht vormingspakket voor buitenlandse docenten te voorzien.

De huidige taalregeling is uitermate complex en door de vele controlemechanismen wordt de implementatie ervan gehypothekeerd. De Vlor pleit voor een vereenvoudiging. Wanneer kan dit herbekeken worden? Zullen de universiteitsbesturen hierbij worden betrokken? Op korte termijn drongen de universiteitsbesturen erop aan om in het kader van OD XXV een aanpassing door te voeren rond de vrijstelling van de equivalentiemaatregel voor opleidingen opgestart in het kader van Europese financieringsprogramma's en ICP's en de versoepeling van de taalattesten voor buitenlandse wetenschappers. De door de universiteiten gestelde vragen zijn beperkt, dringend en technisch. Hoe komt het dat deze voorstellen niet worden meegenomen in de voorbereiding van OD XXV?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Minister, we voeren eigenlijk drie verschillende discussies: de taalattesten voor docenten die in het Engels doceren, de taalattesten voor het Nederlands als bestuurstaal en de equivalentieregel. Ik heb enkele

maanden geleden een schriftelijke vraag gesteld om cijfers op te vragen over wie welke Engelse testen aan het opnemen was. Er werden naast de klassieke testen ook enkele nieuwe testen ontwikkeld. Er was nogal wat discussie over de portfoliotest van de KU Leuven. Ik heb toen ook de aanbevelingen opgevraagd van het internationaal panel. Ik kan die misschien doorgeven aan mevrouw Brusseel.

Ondertussen zijn er enkele dingen gebeurd. Zo is er het advies van de Vlor over de taalregeling waarin ze enkele vereenvoudigingen voorstellen. Er waren ook de reacties van de rectoren op de bekendmaking van het percentage van de niet-geslaagde docenten. Daarnaast zijn er de onderhandelingen over OD XXV, waarin u zegt het engagement te willen nemen om de geschetste problematiek ernstig te nemen en om dit academiejaar nog een nieuw decretaal initiatief te nemen om samen met de instellingen tot een oplossing te komen.

Minister, hebt u hierover reeds overleg gehad met de instellingen? Bent u van plan om de taalregeling te versoepelen? Is er al een zicht op de timing voor het decretaal initiatief, zeker indien dit nog dit academiejaar genomen moet worden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, het is goed dat we in de commissie de tijd nemen om over de taalregeling van gedachten te wisselen. In OD XXV is er geen enkel voorstel tot bijsturing opgenomen om de eenvoudige reden dat het advies er was, we grondig willen werken en grondig willen screenen. Ik ben er absolute voorstander van dat wie hier lesgeeft op eender welk niveau de taal beheerst. Ik ga straks in op de drie luiken die mevrouw Soens heeft aangehaald.

Nu de deadline is verstreken, is het goed dat er wordt nagedacht over de manier waarop dit is geïmplementeerd en of er vereenvoudigd kan worden. Het principe kan niet ter discussie staan en dat wordt ook door niemand gedaan. Ik wijs ook op iets anders dat in het regeerakkoord staat, namelijk dat er wordt uitgegaan van vertrouwen. In het onderwijs willen we niet het principe van wantrouwen maar van vertrouwen huldigen. Voor mij is het van belang dat we nagaan of de taalregeling kan worden vereenvoudigd of bijgestuurd maar dat hetzelfde resultaat wordt geborgd.

Ik veronderstel dat iedereen het advies van de Vlor heeft. Ik vind het schitterend dat de Vlor dat advies heeft opgemaakt en we kunnen ermee aan de slag. Ik vind niet dat dit per se in OD XXV moet worden opgenomen. Na een grondig debat hierover in de commissie kunnen we bekijken wat er decretaal al of niet moet worden aangepast. Dat kan perfect in een autonoom decreet als dat nodig zou zijn. In OD XXV zitten trouwens enkel technische maatregelen en correcties, terwijl de taalregeling een inhoudelijk pakket is van verschillende maatregelen. Ik zal dat niet snel via OD XXV regelen, wat u ook niet zou appreciëren.

De taalregeling voor het hoger onderwijs kwam tot stand via het Integratiedecreet van 2012 en bestaat uit verschillende luiken. Ten eerste is er de regeling van het onderwijsaanbod in andere talen dan het Nederlands, bijvoorbeeld Engelstalige opleidingen. Ten tweede zijn er de vereisten voor de taalbeheersing door docenten, de zogenaamde voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering. Dan is er nog de regeling omtrent het anderstalige opleidingsaanbod, waar ook enkele vragen over zijn gesteld.

Wat vraagt het decreet? Iedere docent moet de onderwijstaal waarin hij/zij lesgeeft – dat kan het Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans zijn – op adequate wijze beheersen. Iedere vaste docent die benoemd wil worden – dus geen gastprofessoren –, moet ook de bestuurstaal, het Nederlands, beheersen, ook al geeft hij/zij geen les in het Nederlands. Ik ga even dieper in op de

niveaus. Voor de onderwijstaal is dat het ERK-niveau C1, wat een niveau onder dat van native speaker is. Een uitzondering vormt de kunsten. Daar volstaat B1 omdat bij de kunsten andere zaken dan taalbeheersing belangrijk zijn. Voor de bestuurstaal is het B2, wat een niveau lager is dan C1. Dat is nog een zeer hoog niveau. Het gaat telkens om hoge kwaliteitsvereisten, maar die gelden ook voor de meeste aanstellingen in andere onderwijsniveaus. Om zelf les te kunnen geven is C1 vereist, voor mensen die zelf geen les moeten geven verwacht men B2. Een uitzondering is de vereiste kennis van het Nederlands als bestuurstaal in Franstalige scholen in faciliteitengemeenten, maar daar ga ik niet verder op in.

Het decreet bepaalt ook dat de docenten die niveaus van taalbeheersing moeten bewijzen aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen. Het moeten dus erkende taaltesten zijn. Sommige docenten zijn vrijgesteld, bijvoorbeeld proffen Romaanse talen die in het Frans lesgeven of docenten die in het Engels naar school gingen en in het Engels lesgeven.

Ik probeer het samen te vatten in mensentaal. Een Nederlandstalige docent die in het Engels lesgeeft, moet een taaltest Engels behalen op niveau C1. Een anderstalige docent die in het Nederlands lesgeeft moet een taaltest Nederlands behalen op niveau C1. Een anderstalige docent die geen lesgeeft in het Nederlands moet ook een taaltest Nederlands behalen, maar slechts op niveau B2. Dat is de bestuurstaal. B2 is twee niveaus hoger dan het niveau dat sowieso wordt verwacht voor inburgeraars, waar niveau A2 geldt.

Indien docenten deze taaltesten niet kunnen voorleggen, dan kunnen ze geen titularis meer zijn van een vak in die onderwijstaal. Ze kunnen eventueel wel nog les geven binnen het vak van een andere titularis, maar dan hebben ze zelf niet de verantwoordelijkheid voor dat vak. In het geval van de bestuurstaal is de kennis van het Nederlands een vereiste om benoemd te kunnen worden. Voor de bestuurstaal Nederlands op niveau B2 hebben docenten vanaf hun aanstelling drie jaar tijd om het taalniveau te bereiken.

In het decreet staat "een docent belast met een onderwijsopdracht". Mijn voorganger, voormalig minister Smet, heeft dat in een omzendbrief vertaald als 'titularis'. Dat is niet onbelangrijk omdat de titularis de verantwoordelijke voor het vak is. Die kan ook anderen een les laten geven. Bij de taalregeling wordt uitgegaan van de taaltest voor enkel de titularis omdat het anders onwerkbaar wordt. De flexibiliteit om een assistent in te schakelen, zou dan vervallen.

Niemand betwist de uitgangspunten. Voor kwalitatief hoger onderwijs is een adequate kennis van de onderwijstaal onontbeerlijk. Aangezien de bestuurstaal in hogescholen en universiteiten het Nederlands is, mogen we terecht verwachten dat alle docenten die taal tot op zekere hoogte beheersen. De uitgangspunten zijn dus duidelijk en staan als een huis.

We moeten bekijken of de huidige regeling met de taaltesten de beste garantie is om aan die vereisten te voldoen. We moeten ook nagaan of er geen te grote negatieve bijwerkingen zijn, zoals planlast, overkill aan controle en drempels voor het aantrekken van buitenlands talent. Die insteek heb ik reeds in de beleidsnota duidelijk gemaakt: "Ik evalueer de huidige taalregeling met het oog op dit evenwicht en bekijk of de administratieve last ervan in verhouding staat met de beoogde doelstellingen: het aantrekken en tewerkstellen van internationale toponderzoekers en -kunstenaars."

Hoe hebben instellingen de taalregeling geïmplementeerd? Het decreet bepaalt welk niveau de betrokken docenten moeten behalen, maar de instellingen zijn vrij om een test te kiezen die het niveau attesteert. Om de taalregeling te kunnen uitvoeren, was er dus nood aan kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen.

Voor de taaltesten Engels had de overheid aanvankelijk samen met de British Council een voorstel uitgewerkt op basis van het International English Language Testing System (IELTS). De VLIR heeft vervolgens gevraagd om ITACE ook te aanvaarden. Die nieuwe taaltest werd ontwikkeld door de taalinstututen van de universiteiten van Antwerpen, Gent en Leuven en is gestoeld op ruime en kwalitatieve ervaring met de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA).

De ITACE-test werd in eerste instantie voorlopig aanvaard in afwachting van een internationale erkenning. Er werd meteen ook gevraagd om garanties uit te werken dat de universitaire talencentra de test in alle objectiviteit zouden afnemen. Ook moeten de universitaire talencentra de test tegen een redelijke kostprijs vrij toegankelijk maken voor andere hogescholen en universiteiten.

Het grote voordeel van de ITACE-test is dat ze toelaat om de taalkennis via vakspecifieke inhoud te toetsen, terwijl de IELTS-test een algemene test is zonder relatie met de specifieke context. Universiteiten vinden het belangrijk om de taalbeheersing van hun docenten maximaal in de context van hun inhoudelijke specialisatie te testen. Het betreft immers materie waarover zij ook vaak in het Engels publiceren en wetenschappelijke lezingen geven op internationale congressen. Vanuit diezelfde bezorgdheid ontwikkelde de KU Leuven nog een eigen systeem, gebaseerd op een portfolio. Intussen zijn zowel de ITACE-test als de portfoliotest van de KU Leuven internationaal gevalideerd. Zij worden dus ook aanvaard voor de toepassing van de taalregeling. Mevrouw Brussee, er is geen probleem dat er verschillende tests zijn, maar ze moeten wel worden gevalideerd. Dat het tijd vraagt om zijn weg te zoeken, is normaal, maar het is niet de bedoeling een 'showtest' te maken. U wilt de individuele dossiers zien, maar de gebruikte testen zijn internationaal gevalideerd. Dat is ons bevestigd, zowel de portofolio- als de ITACE-test.

Voor de docenten die hun kennis van het Nederlands moeten aantonen, gebruikt men de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA). Om die definitief internationaal te valideren, loopt nu een procedure bij de Association of Language Testers in Europe (ALTE). Volgens de laatste informatie die ik heb, evolueert die procedure positief, maar er is nog geen uitsluitsel.

Wat zijn de resultaten? De taalregeling is, zoals ik al zei, ingevoerd bij decreet in 2012 en kreeg een overgangperiode tot 15 februari 2015. Ik heb de regeringscommissarissen gevraagd om op die datum de controle te doen. Bij de resultaten moeten we opnieuw een onderscheid maken tussen de onderwijstaal en de bestuurstaal.

Ik begin bij de onderwijstaal. 2483 docenten moesten hun niveau aantonen: 2163 aan de universiteiten en 320 aan de hogescholen. Van die 2483 docenten zijn er 2306 geslaagd: 2010 aan de universiteiten en 296 aan de hogescholen. 93 procent is in orde. Ik vind het bijzonder pijnlijk om dan krantenkoppen te zien dat 7 procent niet is geslaagd, als 93 procent het goed tot uitstekend heeft gedaan. Dat mogen we ook wel eens zeggen, het is een zeer hoog cijfer.

177 docenten konden op 15 februari nog geen attest voorleggen, 153 aan de universiteiten en 24 aan de hogescholen. Die docenten zijn echter niet alleen docenten die niet geslaagd zijn, maar ook docenten van wie de taalbeheersing niet gekend is omdat de test nog liep of omdat zij die niet afgelegd hebben.

De instellingen hebben aan de regeringscommissarissen ook toelichting moeten geven bij de docenten die niet in orde waren. Zo heeft een aantal van de nog niet geslaagde docenten pas een lesopdracht in het eerste semester van het komende academiejaar. Zij hebben dus nog ruimte om te remediëren of om succesvol de test af te leggen. Voor andere opleidingsonderdelen is tijdelijk een andere

titularis aangesteld. Docenten die niet slaagden, worden intensief begeleid. Zij hebben uiteraard de kans om later opnieuw een taalttest af te leggen. Een aantal docenten heeft nog niet deelgenomen wegens ziekte of verblijf in het buitenland.

Mijn eerste conclusie is dat de resultaten positief zijn. De overgrote meerderheid van de docenten die in een voor hen vreemde taal doceren, beheerst die taal op een zeer hoog niveau. Het aantal probleemgevallen is beperkt.

Stel ik de test in vraag? Nee, maar ik vraag me wel af of die verplichte taalttest voor iedereen zinvol was om die minderheid te identificeren. Het uitgangspunt is voor mij duidelijk. We hebben nu een minderheid geïdentificeerd voor wie het niet oké is. We hebben ervoor gekozen om iedereen de test te laten afleggen, maar is dat het meest optimale middel? De vraag is: zouden de probleemsituaties niet al langer bekend zijn, bijvoorbeeld vanuit de bevragingen van studenten in het kader van kwaliteitszorg?

De taalttesten zijn er dus geweest, en we mogen in 93 procent van de gevallen op onze beide oren slapen. Voor de 7 procent andere gevallen is er een verklaring, ofwel hebben de instellingen oplossingen gezocht.

Ik heb mijn neus eens over de grens gestoken. Aan heel veel hogescholen in Nederland wordt in andere talen lesgegeven. De evaluatie van de studenten wordt daar zeer snel en accuraat meegenomen. Men grijpt heel snel in als die evaluatie negatief is. Het is natuurlijk cruciaal om de taal te beheersen waarin je les geeft. De studenten kunnen daarover het best klachten uiten, volgens mij. Ik weet niet of wij dat op dit ogenblik voldoende capteren. Het is een openstaande vraag bij mij.

Het Vlor-advies vraagt op dit punt geen fundamentele wijzigingen. Het wijst vooral op enkele overgangsproblemen en vraagt om in mogelijkheden te voorzien tot herkansing en remediëring. Er is een ruime overgangperiode geweest, tot 15 februari 2015. De instellingen geven ook aan dat ze binnen de huidige regelgeving zelf oplossingen hebben gezocht voor docenten die nog geen taalttest konden voorleggen. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld dat tijdelijk een andere docent titularis wordt van het vak.

Mijn inschatting is dat een bijsturing van de taalregeling met betrekking tot de onderwijstaal zeker niet prioritair is. Trouwens, collega's, de testen zijn nu afgelegd, het niveau is duidelijk bewezen en voor de minderheid met problemen zijn er oplossingen.

Misschien is het wel goed, mocht u daarin geïnteresseerd zijn, dat we op termijn eens kijken hoe die portfoliotest zich verhoudt tot andere testen. Die portfoliotest maakt ook gebruik van ervaringen in het verleden. Er zijn professoren die in het buitenland zeer exhaustief lesgeven in andere talen, die de test niet willen afleggen, omdat ze voldoende kennis hebben. Zij geven dan hier geen les meer in het Engels, maar in het Nederlands. Dat is ook goed voor mij, maar misschien kan die portfoliotest daarvoor een hulpmiddel zijn en is daarmee dat probleem ook opgelost.

Het Vlor-advies vraagt dus ook geen substantiële wijzigingen aan die regeling. Ik denk wel dat we eens moeten kijken of het aanbod van testen nu voldoet en of het nog problemen geeft.

Het tweede dossier is de bestuurstaal, en dat is van iets andere aard. Wat zijn de cijfers? 101 docenten moesten hun kennis van het Nederlands op B2-niveau bewijzen: 95 in de universiteiten en 6 in de hogescholen. Slechts 8 konden een taaltest voorleggen op 15 februari 2015: 5 bij de universiteiten en 3 bij de hogescholen. We moeten er ook rekening mee houden dat er naast die 101

docenten nog heel wat in een overgangsfase zitten, omdat het attest pas drie jaar na aanstelling is vereist.

Het gaat in totaal om een vrij kleine groep van 101 docenten, maar de resultaten zijn wel een beetje problematisch, collega's. De taalvoorwaarde voor de bestuurstaal is ingevoerd vanuit de zorg dat deze personen effectief deel uitmaken van het vaste docentenkorps van de faculteit. In dat opzicht vind ik het bijzonder belangrijk dat zij kunnen deelnemen aan alle communicatie: informeel met studenten en mededocenten, maar ook formeel, tijdens de werk- en bestuursvergaderingen en deliberaties. Zij moeten natuurlijk ook in staat zijn om alle reglementen en documenten te begrijpen. Zij moeten volwaardig kunnen participeren in het academische leven van een Vlaamse onderwijsinstelling. Het belang kunnen we niet minimaliseren, maar de resultaten zijn op dit ogenblik niet goed.

Er zijn ook enkele bezorgdheden, die u intussen kent. Eén, er zijn docenten die vanwege hun zeer gespecialiseerde kennis worden aangetrokken voor slechts één of enkele opleidingsonderdelen. Zij hebben een laag aanstellingspercentage, bijvoorbeeld 10 procent of dus een halve dag per week, en vertoeven slechts sporadisch in de Vlaamse instelling. Toch kan de universiteit voor dergelijke specialisten een vaste benoeming wensen, om bijvoorbeeld de band met de universiteit te verstevigen en ook zichtbaar te maken op het curriculum van de betrokkene. Het is de vraag of we voor die specifieke groep moeten vasthouden aan de vereiste kennis van het Nederlands op dit niveau, zoals het nu bestaat. Zij zijn immers nog steeds hoofdzakelijk verbonden aan buitenlandse instellingen. Weegt een taalttest voor hen op tegen de heel specifieke expertise die zij bijbrengen?

Twee, de universiteiten signaleren dat de vereiste taalttest de rekrutering van buitenlandse academici bemoeilijkt. Het gaat dan om kandidaten met buitengewone academische verdiensten die toch bedanken voor een aanstelling in een Vlaamse universiteit, omdat hun benoeming afhankelijk wordt gemaakt van een taalttest na drie jaar. De vraag is ook hier: staat de vereiste in verhouding tot alle andere criteria waaraan deze professoren moeten voldoen?

Als we nadenken over bijsturingen, waarvan ik er nog geen enkele heb opgenomen in geen enkel voorstel, moeten we de doelstellingen voor ogen houden. We willen buitenlandse academici naar Vlaanderen halen, omwille van hun bijzondere expertise en specialisatie. We willen ook graag dat ze hier in Vlaanderen blijven en maximaal bijdragen aan de kwaliteit van ons hoger onderwijs en het onderzoek. We willen natuurlijk dat ze kunnen functioneren in onze universiteiten, met het Nederlands als bestuurstaal. Daarvoor moeten we een evenwicht vinden.

We hebben als overheid dezelfde doelstellingen als de universiteiten. Ook zij hebben er alle belang bij om buitenlands talent aan te trekken en te integreren in hun werking. Zij hebben er ook belang bij dat de buitenlandse professoren zich een beetje integreren in Vlaanderen in het algemeen, dat moeten ze ook wel inzien.

Als we vaststellen dat buitenlandse academici door die taalttest zouden worden afgeschrikt, is dat een bijwerking die we niet hebben gewenst. Dan missen we de eerste stap die nodig is om de professoren zich bij ons te laten settelen, namelijk hen hierheen krijgen. Men zegt mij dat sommigen door die voorwaarde al geen zin hebben om te komen. Dat lijkt me gek. Het zijn toch zeer intelligente mensen, die dat zouden moeten aankunnen. Als het afschrikt, vind ik dat vreemd.

We moeten ook eens kijken hoe groot het probleem effectief is. We hebben allemaal de krantenartikelen gelezen. Ik wil een zicht krijgen op de effectieve omvang.

De Vlor en de universiteiten hebben al voorstellen uitgewerkt, en ik apprecieer dat. Zij opperen dat we in de plaats van een resultaatsverbintenis een inspanningsverbintenis zouden kunnen vragen. Ze stellen voor om een verplicht vormingstraject voor te leggen, waarin buitenlandse professoren die naar Vlaanderen komen tijdens de eerste jaren van hun aanstelling Nederlands leren. Dan worden ze al verplicht om een inspanning te doen, maar er staat geen resultaatstest tegenover. Het geeft ook de kans om hen beter wegwijs te maken in de Vlaamse context, de bestuursstructuur van de instelling, de kanalen voor onderzoeksfinanciering enzovoort.

De universiteiten zijn ook bereid om die vormingstrajecten uit te werken en afspraken te maken over de kenmerken daarvan, inclusief de maatregelen voor taalbegeleiding. Want wat ik niet zou aanvaarden, is dat we nu, om te vermijden dat ze worden afgeschrikt, een discussie zouden opzetten over een vormings-traject, maar dat we niet weten wat dat is. Dan zitten we weer twee jaar na te denken en is het de facto niets. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Ik vind au fond het voorstel oké, omdat het aansluit bij de gezamenlijke doelstellingen. Maar er is een decreetswijziging nodig, omdat het vormingstraject op een of andere manier moet worden ingeschreven. En ik vind het cruciaal dat het geen lege doos is. Voor alle duidelijkheid: buitenlandse docenten die in het Nederlands moeten lesgeven, zullen wel nog die taaltest moeten afleggen, want zij blijven vallen onder de regeling voor de onderwijstaal. Daar kunnen we geen enkele afwijking op toestaan. Er is het luik lesgeven in een andere taal dan het Nederlands, het luik lesgeven in het Nederlands als je een andere taal spreekt en het luikje lesgeven in de eigen taal aan een Vlaamse instelling. Welke kennis van het Nederlands vragen we voor die laatste groep, daar gaat het hier over.

Zeer binnenkort zie ik de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR). Voor ik wist dat we hier vandaag een discussie zouden hebben, was het mijn bedoeling om dan dit thema met hen op te nemen. Er is het advies van de Vlor, er waren diverse uitlatingen in de media. Nog voor de paasvakantie hebben we daarover een overleg, maar ik kan uw opmerkingen dan al meenemen.

Bij het begin heb ik erop gewezen dat de taalregeling nog een ander luik bevat: de regeling omtrent het anderstalige opleidingsaanbod. Die regeling heeft niks te maken met de taaltesten. Ze is wel heel ingewikkeld, en het Vlor-advies gaat uitgebreid in op mogelijkheden tot vereenvoudiging. Mijn administratie is dat nu aan het onderzoeken. De administratie wijst er ook zelf op dat de huidige regeling moeilijk in de praktijk te brengen is. Om het anderstalige aanbod te kunnen monitoren, moet er heel wat informatie worden opgevraagd bij de instellingen. In de toekomst zou er veel meer informatie automatisch beschikbaar moeten zijn. En dat is mogelijk in de vernieuwde databank hoger onderwijs, die we nu aan het opmaken zijn.

Ik heb u al gezegd waarom ik nu zeker geen zin heb om snel wijzigingen voor te stellen. Dat vraagt een grondig debat. Ik ben ook zeer geïnteresseerd ook in uw standpunten. Ik wijs wel op een moeilijk praktisch probleem voor de anderstalige opleidingen. De huidige opleidingen in een internationaal programma, dat zijn de International Course Programmes (ICP), zijn slechts één voorbeeld. Wanneer zo'n internationaal programma, vaak gekoppeld aan financiering, afloopt, moeten de opleidingen volgens de huidige regelgeving ofwel stopgezet worden, ofwel een Nederlandstalig equivalent krijgen, ofwel een vrijstelling aanvragen op de regel. Het gaat nochtans om gespecialiseerde programma's die ontstaan zijn in samenwerking met buitenlandse universiteiten of hogescholen.

Op dergelijke punten moeten we pragmatisch kunnen zijn, denk ik. De gevreesde verengelsing van het hoger onderwijs zit niet op het niveau van dergelijke

opleidingen. De kern van de zaak is dat we het Nederlands als onderwijstaal vrijwaren in het basisaanbod van bachelor- en masteropleidingen, en dat zou dus moeten kunnen via een minder complexe regeling. Dat is dus een voorbeeld van een gebied waarin we echt moeten proberen pragmatischer te werken. Dat zit ook vervat in het advies van de Vlor.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik ben blij dat u heel duidelijk bevestigt dat er geen discussie kan zijn over de taalvereisten voor zowel de bestuurstaal als de onderwijstaal. Dat is een heel belangrijk signaal.

Wat mevrouw Brusseel zegt, net als u, en wat wij ook onderschrijven, is dat we nooit een test hebben opgelegd vanuit Vlaanderen. Als er dan kritiek komt dat de test op niets trekt, is men eigenlijk in een spiegel aan het spreken, want men heeft de test zelf gemaakt. Er zijn instellingen, zowel hogescholen als universiteiten, die echt inspanningen hebben gedaan, omdat zij ook vinden dat, als zij lessen geven in een andere taal, die taal van onberispelijke kwaliteit moet zijn.

Waarom komt dat niet naar voren in de evaluaties van de studenten? Dat is een zeer goede vraag. Dan ga je ervan uit dat een student kan beoordelen of een professor de taal op een dergelijke manier beheerst dat hij weet dat het woord 'appropriate', wat 'gunstig' wil zeggen, iets anders is dan 'excellent'. Dat is natuurlijk belangrijk. Het betekent dat studenten eigenlijk examens van elkaar zouden kunnen afnemen, als we ervan uitgaan dat studenten dat kunnen beoordelen. Of het begrijpelijk is, is nog iets anders dan de vraag of de taal van een dergelijk niveau is dat je de juiste nuances kunt meegeven. Daar gaat het in het onderwijs toch om, om iets met de juiste nuances te brengen.

Ik ben het in verband met dat vertrouwen volledig met u eens, minister: ik vertrouw altijd alles en iedereen tot het tegendeel bewezen is. Mevrouw Soens heeft gevraagd of ze die documenten kan krijgen. Er is een geredigeerd antwoord gekomen op die schriftelijke vraag. Het effectieve document zat er niet bij.

Nu, gunstige winden zijn altijd interessant. Ik heb hier een document van 28 februari 2014, opgesteld door het panel Veronica Crosby, John Norris en Elena Shohamy, die één dag bij de KU Leuven zijn geweest voor de portfoliotest. Zij noemen die test "appropriate". Ze besluiten: "On the basis of these observations we therefore support the continuation of the already substantial commitment to the KU Leuven and we encourage the consideration of the attached recommendations for sustaining and improving future assessment practice."

Minister, zijn die 'recommendations' effectief doorgevoerd in die portfoliotest? Want die zijn wel geredigeerd in het antwoord dat mevrouw Soens heeft gekregen, maar ze blijven toch wat angstvallig verborgen.

Ik heb geen enkele reden om te twijfelen aan de kennis van de zaak, bij die drie professoren die zich erover hebben uitgelaten. Maar ik stel me wel vragen bij de onafhankelijkheid van die mensen. Ik kan de vraag van mevrouw Brusseel volledig onderschrijven. Er is een panel dat ITACE heeft bekeken. Die professoren hebben dus op één dag het geheel bekeken en daarover een uitspraak gedaan. Maar zij zijn niet echt onafhankelijk van de KU Leuven. Enig opzoekingswerk leert dat ze samen hebben gewerkt in het Interfacultair Instituut voor Levende Talen (ILT), gezamenlijke onderzoeksopdrachten hebben gedaan, een negental artikels samen hebben gepubliceerd. Daar zit het gevoel: is dit te vertrouwen? En wat zegt dat dan over de 93 procent die geslaagd zijn?

Ik begrijp ook dat andere instellingen kwaad zijn, nadat ze zo veel tijd, energie en geld hebben geïnvesteerd om hun test internationaal te laten erkennen door

erkende instanties, dat het op die manier verloopt. Want er was nog een hele discussie over, dat je lid moet zijn om het te kunnen laten erkennen. We weten allemaal wat verkiezingen kunnen doen. In dit geval waren het geen parlementsverkiezingen maar andere verkiezingen die daar doorheen zijn gegaan. Dus ja, we stellen ons een beetje vragen bij die portfoliotest. Dat is absoluut waar. Als de betrokken rector zegt dat hij kamers vol papier heeft, kan ik enkel tot de conclusie komen dat hij al het beeldmateriaal heeft afgedrukt, tegen 24 frames per seconde, want anders kun je van een videotest moeilijk papier hebben liggen. We moeten er dus wel naar kijken, maar inderdaad niet om de doelstellingen te wijzigen, minister.

De testen die zijn voorgesteld door andere instellingen zijn zeker valabel, denk ik. Dat stuk moeten we misschien toevoegen aan de stukken die al bezorgd zijn. Ook de tweede pagina zou moeten worden toegevoegd, zodat we dat allemaal eens van nabij kunnen bekijken.

Minister, ik ben zeer blij dat u in verband met de B2 Nederlands zegt dat professoren die we aanstellen, moeten kunnen volgen aan onze instellingen. Dat is niet meer dan logisch. Als het hen afschrikt, moeten we eens kijken wat hen afschrikt: dat ze het op drie jaar moeten behalen? Dat de vaste benoeming eraan vasthangt? Dat ze al of niet mee kunnen in bepaalde aanvraagprocedures? We moeten ernaar kijken, maar er bestaat ook nog zoiets als gastprofessoren.

Waarom is die regeling zo complex? 18,33 procent, 33 procent, opgenomen als meer dan 50 procent van de studenten meer opneemt dan enzovoort. Het is zo complex omdat we net hebben geprobeerd om dat evenwicht dat u net hebt geschetst, minister, te vertalen in beleidsregels. Dat is niet zo evident. De toenmalige partijen, de vier die ik net heb opgesomd, hadden ook door dat er in het verleden zoveel achterpoorten waren, dat ze hadden besloten om die dicht te doen.

We moeten kijken welke effecten dat heeft. Maar we mogen geen concessies doen – en daarover is iedereen het eens – aan de doelstellingen om, één, de lessen in een taal op zeer hoog niveau te laten geven en, twee, te verzekeren dat een professor mee kan functioneren aan een instelling en bijvoorbeeld ook mee kan beslissen bij een deliberatie, waar men beslist over de toekomst van studenten. Daarover gaat het.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik leer dat het begrip vertrouwen op veel manieren kan worden ingevuld.

Minister, ik dank u voor het omstandige en genuanceerde antwoord. Ik ben het volledig met u eens. U stelt zeer terecht twee principes voorop: kwaliteit en vertrouwen. Voor mij was wel belangrijk dat er een mogelijke nuance kan zijn tussen het decreet en de omzendbrief. Wat u daarover hebt gezegd, vind ik zeer belangrijk.

Mijn conclusie is dat u ruimte laat voor een mogelijke aanpassing, om te werken met een alternatief vormingstraject. Maar uiteraard vergt het geheel nog verder gesprek en overleg.

De voorzitter: Mevrouw Brusseeel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseeel (Open Vld): Minister, ik ben zeer tevreden met uw antwoord en met het feit dat u goed wilt overleggen voor u zaken zou aanpassen. Ik ben ook heel tevreden dat u achter de doelstelling staat, want daarover zijn we het nog steeds allemaal eens. Het lijkt me belangrijk om na te gaan of de omzendbrief niet voor een probleem zorgt, en die eventueel aan te passen, indien mogelijk.

In mijn vraag heb ik redelijk subtiel op de validering gewezen. De heer Daniëls heeft iets uitvoeriger uitgelegd wat mijn bekommernis is, dank daarvoor. Ik wil die bekommernis nogmaals uitdrukken. Het gaat zeker niet om een gebrek aan vertrouwen. Ik heb vertrouwen in de capaciteiten van alle betrokkenen. Ik word alleen een beetje nieuwsgierig als ik lees dat er 'attached recommendations' zijn, maar als ik daarnaar op zoek ga, vind ik die niet. Zeker als we de namen googelen van het panel dat voor die validering moet zorgen.

Het is alsof ik 'recommendations' krijg van mijn goede vriend Jo De Ro, die ik vertrouw en die u ook vertrouwt. In die briefwisseling zou u zien: kijk, beste Ann, ik heb enkele aanbevelingen toegevoegd, maar uiteraard doet u het goed en iedereen moet u vertrouwen. En vervolgens vindt u nergens in een bijlage die aanbevelingen van mijn goede vriend Jo. Dan zou u terecht kunnen vragen: Ann, welke aanbevelingen waren dat? Daar gaat het ons om. Wij zijn goede commissieleden, denk ik, als we de details willen kennen. Want er is een mooie Engelse uitdrukking die stelt: 'The devil is in the details.' Dat is vaak zo. We zijn daar nieuwsgierig naar, dat begrijpt u, minister.

Wat de evaluatie door de studenten betreft, heb ik er vertrouwen in dat studenten pijnpunten naar boven kunnen halen, maar misschien niet elke nuance en elk detail, zoals de heer Daniëls zegt. Mocht de visie van de student volstaan, zouden we de professoren heel wat last kunnen besparen bij de evaluatie. Dan zou er meer 'peer evaluation' kunnen zijn. Had ik mijn professoren moeten beoordelen, en had dat enkel van mij afgehangen, zou dat niet volledig geweest zijn. Toen ik begon te studeren, was mijn kennis van het Engels nog niet zo goed als op het einde van mijn studies, en mijn vakkennis en dergelijke ook niet. De evaluatie van de student is belangrijk, maar er moet ook een ruimere kijk zijn op de zaak.

De Vlor stelt voor om een vormingstraject te maken. Ik ben blij, minister, dat u dat als een piste beschouwt. Als dat een mogelijkheid is, moet het hoger onderwijs inderdaad zelf insteken geven. Dat moeten we de komende weken en maanden verder bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik deel de bekommernis over die portfoliotest. Het is voor ons als commissieleden toch heel belangrijk dat we de originele aanbevelingen krijgen. U zegt dat de portfoliotest intussen internationaal erkend is. Wanneer is dat precies gebeurd? De stand van zaken die ik had opgevraagd, dateert intussen van 17 november 2014. Zijn de aanbevelingen opgevolgd? Hoe zit het daar precies mee?

U hebt kort aangehaald dat we misschien naar een inspanningsverbintenis in plaats van resultaatsverbintenis moeten gaan. Zonder uitspraken te doen over of we dat al dan niet moeten doen, vind ik dat toch vreemd. De meerderheid vraagt van de nieuwkomers dat er een resultaatsverbintenis hangt aan hun inspanningen om Nederlands te leren. En dan zouden we van buitenlandse docenten plots enkel inspanningen vragen en geen resultaten. Dat is toch meten met twee maten en gewichten. Nogmaals, zonder mij uit te spreken over de vraag of we naar zo'n inspanningsverbintenis moeten gaan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, de aanvullende opmerkingen gaan grosso modo over twee grote luiken.

Ik noteer een wantrouwen – laat mij het zo maar zeggen – tegen de validatie van de portfoliotest. Ik kon niet voorspellen dat jullie dat zouden wantrouwen. *(Opmerkingen van de heer Jos De Meyer)*

Door sommigen. Ik wil daarover duidelijk zijn: ik heb dat wantrouwen niet. Het is niet mijn wantrouwen. Maar jullie zeggen: wij vertrouwen de KU Leuven niet en we denken – de beschuldigingen zijn niet mals – dat het internationaal panel van drie professoren niet onafhankelijk was. Dat zullen wij uiteraard nakijken. We hebben de regeringscommissaris gevraagd om de documenten te bezorgen. U hebt gevraagd om ze ook eens in te kijken. Geen probleem, u zult ze krijgen.

Wat mij wel intrigeert, zijn de 'recommendations' waarnaar verwezen wordt. Ik dacht dat ze erbij gevoegd waren, maar blijkbaar is dat niet zo. Ik denk dat mevrouw Soens daarover een vraag had gesteld. Het document zat erbij, maar de aanbevelingen niet? (*Opmerkingen van mevrouw Tine Soens*)

Ja, zo had ik het begrepen.

Laat ons een aantal zaken afspreken. Dan kunnen we de discussie verder voeren. Ik denk dat er hier geen discussie bestaat over het feit dat de portfoliotest gevalideerd is door die drie experts. Maar er worden vragen gesteld bij dat panel – ik zal het zo zeggen, want daarnet was ik misschien iets te omstandig – en bij de opvolging van de aanbevelingen. Over die twee punten zult u verder informatie ontvangen.

Mijn persoonlijke mening is dat zo'n portfoliotest goed kan zijn, zeker voor professoren die al een zeer lange traditie hebben in het lesgeven in het Engels. Als principe en als systeem vind ik dat iets goeds. Het is nuttig om te weten wat jullie daarover vinden. Voor de rest ben ik geen kenner, voor mij is het allemaal gelijk.

Die twee zaken bezorg ik jullie als aanvulling. Dit eerste luik gaat dus over het bewijs dat Nederlandstalige professoren die in een andere taal willen lesgeven, moeten voorleggen. Zijn we het erover eens dat jullie die twee zaken als aanvulling krijgen? (*Instemming*)

Het tweede luik gaat over de anderstalige professoren die hier komen lesgeven. Mevrouw Soens, de woorden inspannings- en resultaatsverbintenis zitten in dat luik. Dat weet u ook. Ik heb uitleg gegeven bij het Vlor-advies. Wat mij intrigeert, is de vraag of een buitenlandse professor die in Vlaanderen zou willen lesgeven al dan niet wordt afgeschrikt door het feit dat daar staat dat je dat na drie jaar moet hebben afgelegd. De Vlor gaat daar op een vrij pragmatische manier mee om en zegt dat het veel beter zou zijn dat er een intensief traject wordt afgesproken. Ik vind dat eigenlijk ook wel goed, maar ik wil wel weten wat dat intensief traject dan inhoudt. Dat debat komt er dus ook nog aan. De universiteiten hebben mij gezegd dat ze het mij zouden bezorgen, maar ik heb nog niets gekregen. We moeten dat meenemen en verder bekijken of we daar iets aan kunnen wijzigen.

Het laatste luik opmerkingen gaat over de administratieve 'rompslomp' bij het aanbod anderstaligen. Ik heb u één voorbeeld gegeven. Ik wacht de analyse van mijn administratie af om te bekijken wat we daar kunnen vereenvoudigen.

Collega's, die drie luiken opmerkingen doen geen afbreuk aan de uitgangspunten. Ik ben daarin duidelijk geweest. Ook voor mij is taalkennis belangrijk, maar we moeten ervoor zorgen dat we dat op een zo efficiënt mogelijke manier kunnen toetsen en dat dat geen te grote administratieve last wordt. We moeten leren uit wat er gebeurd is tijdens de voorbije jaren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, wat u zegt, is juist. Een portfoliotest wordt ook in andere sectoren gebruikt om verworven competenties – want daarover gaat het – aan te tonen. Ben ik a priori tegen portfoliotesten of andere testen? Eigenlijk niet. Integendeel zelfs, ik denk dat het een goede manier is.

Alleen stel ik mij, net als mevrouw Brusseel en mevrouw Soens, een aantal vragen. Die vragen zijn vooral ingegeven door het heel moeilijk aan informatie geraken.

Eerst was er een andere test ontwikkeld, waarbij alle universitaire instellingen betrokken waren. Daarmee is men naar het International Association of Language Centres (IALC) getrokken. Het was wat problematisch om die instelling zover te krijgen een uitspraak te doen over die test. Uiteindelijk is het dan wel gelukt. Toen zei plots één instelling: "We gaan het toch anders doen."

Het gaat mij vooral over de doelstelling. Waar willen we naartoe? Want als het is om de mensen bezig te houden, dan kan dat niet de bedoeling zijn. Dat kan echt niet de bedoeling zijn. Ik kijk vooral naar de instelling en de professoren die echt inspanningen hebben geleverd. Er zijn professoren die hun kennis hebben bijgeschaafd in de lesvrije weken.

Ik wil er ook op wijzen dat veel doctoraatsstudenten de cursus Academic Writing in English hebben gevolgd, zoals ik in het verleden zelf heb gemaakt. Dan pas ontdek je dat je woordenschat, ook al heb je het gevoel dat je het allemaal goed kunt uitleggen in het Engels, op bepaalde vlakken toch enigszins beperkt is en dat bepaalde formuleringen anders worden begrepen. In dat kader moeten we heel zorgvuldig te werk gaan. De vragen en kritische opmerkingen die ik hier namens mijn fractie stel en maak, gaan uit van dat zorgvuldigheidsprincipe. We hebben vertrouwen in allerlei instanties, maar beginnen wat op ons ongemak te zitten op het moment dat het moeilijk is om bepaalde dingen te krijgen, op het moment dat we moeten geloven en blind geloven. We doen dat graag, maar als we vanuit de instelling zelf de vraag krijgen om het aan te kaarten, stellen we daarover vragen.

Minister, collega's, deze discussie is zeker niet ten einde. Het voormalige artikel 91 en nu volledig afdeling 6, is uitgebreid. Er is een reden voor die uitbreiding. Die reden is goedgekeurd door de vier partijen die dat in alle gezond verstand in de vorige legislatuur hebben goedgekeurd, inclusief de memorie. Er is zeer omstandig over gesproken. Het is evident dat we dat moeten evalueren. We zouden gek zijn om dat niet te doen. Maar, dan moeten we dat doen met alle elementen en met een duidelijke doelstelling. Want waarover gaat het? De combinatie van democratisering, het behoud van het Nederlands als onderzoekstaal, het behoud van het Nederlands als onderwijstaal en internationalisering. Die evenwichten moeten we in samenvoeging krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, u hebt daarnet een zeer mooi woord gebruikt, 'geïntrigeerd'. U zei: "Sommige dingen intrigeren mij." Dat is het precies. Ik wil hier aan niemands adres zware beschuldigingen uiten, maar twee dingen hebben mij geïntrigeerd, namelijk de 'attached recommendations', en ook het feit dat de portfoliotest – die volgens mij een zeer goed werkmiddel kan zijn – gebruikt werd door de KU Leuven voor de professoren van de eigen instelling, maar dat de associatieleden, de professoren en docenten die in de associatie werkten, een andere test hebben afgelegd. Daarom werden wij een beetje nieuwsgierig en willen we de zaken graag wat grondiger bekijken.

Ik ben zeer blij dat u daarvoor zult zorgen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil nog één ding zeggen. Ik ga ervan uit dat, wanneer er internationaal gevalideerde testen zijn, anderen het ook op die manier kunnen doen. Dat is eigenlijk geen enkel probleem. Het ideaal zou zijn dat je, als je een test moet afleggen, zelf kunt kiezen op welke manier je het doet. Je kunt het dan perfect via een portfolio doen of via een andere test.

Afin, het wordt vervolgd. Ik zal u die informatie zo rap mogelijk, als het kan vandaag, bezorgen. Ik denk dat we daarover niet te lang verwarring moeten laten bestaan.

De regels zijn gemaakt zoals ze gemaakt zijn. Ik ga ervan uit dat, als hogescholen en universiteiten testen ontwikkelen en die laten valideren door panels, dat volgens de regels der kunst zal gebeuren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de vzw Voorrangsbeleid Brussel (VBB) – 1242 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Alle fracties hebben hun Brusselse collega's afgevaardigd voor een vraag over capaciteit, maar misschien is het voor hen ook interessant en handig om mee te volgen over de vzw Voorrangsbeleid Brussel (VBB). Er is namelijk wat onrust ontstaan over de continuering van de expertise die de VBB de afgelopen jaren heeft opgebouwd.

We weten allemaal dat de Brusselse Nederlandstalige basisscholen worden gekenmerkt door een erg diverse leerlingenpopulatie, in de breedst mogelijk definitie: taal, socio-economische achtergrond, herkomst. Deze basisscholen liggen daarenboven hoofdzakelijk in een anderstalige omgeving. Wegens de complexe situatie waarin Brusselse Nederlandstalige basisscholen zich bevinden, krijgen ze extra ondersteuning. Dat is uiteraard een goede zaak. Die ondersteuning wordt onder andere geboden door VBB. VBB ondersteunt netoverschrijdend basisscholen op het gebied van taalvaardigheidsonderwijs, taalbeleid, efficiënt omgaan met diversiteit en differentiatie, samenwerken met ouders en andere onderwijspartners.

De expertise die is opgebouwd binnen VBB is niet onaanzienlijk. VBB heeft haar oorsprong in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en wordt volledig door de Vlaamse overheid gesubsidieerd.

Minister, we hebben vernomen dat u hebt beslist om de middelen die deze vzw krijgt over te hevelen naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), meer bepaald het Onderwijscentrum Brussel (OCB), en de pedagogische begeleidingsdiensten van de netten in Brussel. Heel concreet betekent dit dat VBB zou worden opgedoekt op 31 augustus 2015.

De stemmen die ons bereikten, uiten inderdaad de bezorgdheid dat de expertise van VBB verloren dreigt te gaan. Het feit dat de personeelsleden van VBB gedetacheerd zijn uit het onderwijs en dat het OCB werkt met contractuelen, lijkt een obstakel te zijn om deze expertise door te geven, eventueel via het overhevelen van de betrokken personeelsleden.

Minister, wat is de achterliggende motivatie om VBB op te doeken en deze middelen over te hevelen? Is deze beslissing genomen op basis van een evaluatie? Zo ja, kunnen we daar kennis van krijgen?

Hebt u al contact gehad met de VGC en OCB en de bevoegde minister Vanhengel om na te gaan hoe deze middelen zullen worden gebruikt? Hebt u er zicht op hoe dit nieuws wordt onthaald door de Brusselse scholen?

Hoe kunnen we garanderen dat de opgebouwde expertise binnen VBB niet verloren zal gaan en eventueel de contracten van de personeelsleden of de expertise van de personeelsleden zullen worden gecontinueerd?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Ik wil graag aansluiten bij de vraag om uitleg.

Het is inderdaad een Brussels project, maar wel een Brussels project dat al vaak heeft aangeboden om haar expertise ten dienst te stellen van andere centrumsteden en dat inderdaad ook wel expertise heeft die nuttig is in andere centrumsteden. Dat zal echter wellicht niet zo zijn omdat ze binnenkort de deuren moeten sluiten.

Het gaat over het VBB, maar in dezelfde beweging zijn ook de projecten rond innoveren en excelleren stopgezet. Of niet echt stopgezet, het gaat – voor zover wij begrijpen – niet om een besparing, maar om een overheveling van de middelen naar het OCB en de onderwijskoepels.

Minister, kunt u bevestigen dat hetzelfde bedrag nog wel steeds zal worden geïnvesteerd in het begeleiden van de Brusselse scholen? De Brusselse scholen kampen met speciale uitdagingen. 30 procent van de leerlingen is Nederlands-talig. Meer dan 50 procent van de kinderen valt onder de oude GOK-criteria (gelijke onderwijskansen). Die cijfers tonen toch dat omkadering van die scholen geen overbodige luxe is.

Mevrouw Gennez vraagt hoe we de expertise kunnen behouden. Ik vind dat een pertinente vraag. Zeggen dat het personeel wordt overgedragen naar het OCB of de koepels, is daar mijns inziens te weinig een antwoord op.

Als je een team hebt en je deelt dat team op, dan heb je niet diezelfde expertise op verschillende plaatsen gezet. Een team is veel sterker dan de individuele medewerkers. Die individuele medewerkers verspreiden, betekent een kwaliteitsverlies. De sterkte van zo'n ploeg is vaak net dat ze een ploeg zijn en dat ze een pakket aan ervaring en expertise hebben en samen sterke dingen kunnen maken.

Ik had nog een bijkomende vraag. De helft van de middelen zal naar de pedagogische diensten gaan. Dat doet mij vragen stellen over hoe het netoverschrijdend werken kan worden bevorderd. Dat was een van de krachten, zowel van het OCB als van VBB, namelijk dat het netoverschrijdend werken leerrijk kan zijn en interessant is.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): VBB en OCB – dat weten we allemaal – deden voor het grootste stuk hetzelfde, in hetzelfde werkdomein. Dat die samen zullen werken en dat er een soort fusie komt, is op zich geen slechte zaak.

Wat wel een bekommernis is, die ik onder andere deel met mevrouw Van den Brandt, is dat er voldoende middelen naar Brussel blijven gaan voor de ondersteuning van de Brusselse scholen. Ik hoop dat de koepels de middelen die ze nu van VBB krijgen, nog steeds aan Brussel zullen blijven geven en dat ze niet zullen schuiven met de middelen die ze er nu aan geven. Die bekommernis wilde ik nog meegeven.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik sluit graag aan bij de vraag om uitleg. Wat mevrouw Van den Brandt en de heer Poschet hebben gezegd, is een

bezorgdheid die leeft in onze fractie. De expertise die is opgebouwd, niet alleen bij VBB, maar ook bij OCB heb ik zowel in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand, als hier in de Commissie voor Onderwijs bij de bespreking van de begroting en de beleidsnota al meerdere keren aangehaald als zeer waardevol. Dat wil ik nog eens heel duidelijk onderstrepen.

Ik denk dat het werk dat door de verschillende mensen die de afgelopen vijftien jaar bij VBB en bij uitbreiding bij OCB hebben gewerkt, een wezenlijk verschil heeft gemaakt op het terrein. Ik hoor dat in elk gesprek dat ik heb met directies en leerkrachten uit Brussel. Ik ervaar dat zelf als inrichtende macht ook in de Rand. Als er leerkrachten bij ons komen die al ervaring hebben opgedaan in Brussel, is een van de eerste dingen die zij zeggen dat ze daar zeer sterk en zeer specifiek, zowel op het vlak van materiaal als van begeleiding, door ondersteund zijn. In tijden dat we allemaal van startende leerkrachten of leerkrachten met ervaring te horen krijgen dat een goede begeleiding op de werkvloer cruciaal is om om te gaan met nieuwe uitdagingen – en de diversiteit in onze scholen neemt alleen maar toe – is dat cruciaal.

Mevrouw Van den Brandt en ook andere collega's, ik krijg grijs haar en kriebels als ik hoor zeggen dat er alleen maar problemen zijn in centrumsteden. Ik kan u garanderen, mevrouw Van den Brandt, als u de stadspoorten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest overschrijdt, zult u weinig centrumsteden tegenkomen, want er zijn er geen in Halle-Vilvoorde. Maar de regio Halle-Vilvoorde wordt wel geconfronteerd met de problematiek van Brussel. Op zich is dat niet erg, maar we moeten wel vanuit de wetgevende macht naar reglementering en decreetgeving de komende jaren ook wel eens durven te erkennen dat die grens er in de praktijk geen meer is voor pedagogische uitdagingen en dat we daaruit conclusies moeten durven te trekken.

Minister, ik sluit mij aan bij de heer Poschet. Als er inderdaad op het terrein al een aantal organisaties zijn en er is in het verleden door het creëren van het OCB een concentratie van ervaring en expertise geweest – wat zeer nuttig is, het bundelen van die expertise kan effectief helpen om beter te worden – dan moeten we ook garanties durven en kunnen inbouwen dat deze operatie op het terrein zal leiden tot een verbetering en niet tot een verarming.

Ik blijf met de vraag zitten die al jaren gesteld is. Er wordt gezegd dat de expertise ter beschikking kan worden gesteld. Ik blijf echter de vraag stellen namens al die steden en scholen die met dezelfde problematiek te kampen hebben als Brussel. Deze week nog hebben we de getuigenissen gehoord in de hoorzitting over het Inschrijvingsdecreet. Hoe zal het concreet worden gemaakt?

En ten slotte, daarstraks is er een uur lang over vertrouwen gesproken. Na mijn betogen in deze commissie word ik regelmatig aangesproken door begeleidingsdiensten of medewerkers daarvan. Zij vragen dan wat ik tegen hen heb en waarom ik hen niet vertrouw. Het is geen kwestie van vertrouwen, maar van feiten op het terrein.

Minister, welke garanties hebben we dat deze middelen, zodra ze bij de pedagogische begeleidingsdiensten zitten, effectief op het terrein in Brussel en bij uitbreiding liefst ook in de Rand of in steden en gemeenten die met dezelfde problematiek worden geconfronteerd, zullen worden ingezet? Ik vrees dat het anders geen operatie is die tot verbetering leidt, maar dat het een verarming zou zijn. Ik durf er niet aan denken dat iemand in deze zaal dat zou willen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Er is over dit thema in het verleden al veel inkt gevloeid. Ik heb de vraag nog gesteld bij de hoorzittingen over het

Inschrijvingsdecreet. Er is het OCB en VBB. In het verleden is er al x aantal keer gepoogd om die expertise samen te brengen om zo meer slagkracht te hebben op het terrein. De heer De Ro maakt zeer terecht de opmerking dat het gaat over het terrein, dus in de klas en in de school.

Volgens de laatste informatie waarover ik beschik – tenzij de minister andere informatie heeft – is het nog altijd niet gelukt om die twee organisaties samen te brengen. Ik zou graag willen weten wat de reden is dat het niet lukt. Ze zouden eigenlijk hetzelfde doel moeten dienen.

De N-VA vindt het natuurlijk belangrijk dat er op het terrein wordt gewerkt. We stellen inderdaad vast dat kinderen het Nederlands niet machtig zijn. We moeten elkaar niet uitleggen hoe het komt dat die kinderen dan achterstand oplopen in het onderwijs. Daarom vinden we de doelstellingen van het OCB en VBB belangrijk, net om die scholen te begeleiden. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat die kinderen die het Nederlands onvoldoende machtig zijn, zo snel en zo goed mogelijk het Nederlands goed beheersen, zodat ze vlot kunnen volgen? Dat is de ene kant van het verhaal. De andere kant is: hoe ga je om met de ouders en de leerkrachten die met die situatie worden geconfronteerd?

Ik denk dat de heer De Ro zeer terecht stelt dat die problematiek niet stopt aan de grenzen van Brussel. De problematiek is over alle Vlaamse provincies stevig gespreid. In Antwerpen bevindt 45 procent van de kinderen zich in die situatie. Ik kan eigenlijk alleen maar aansluiten bij de vraag van de heer De Ro. Hoe we het aanpakken en door wie het wordt aangepakt, dat maakt ons eigenlijk niet veel uit. We willen echter wel de garantie hebben dat het in de klas en in de school gebeurt.

In het rapport-Monard over de evaluatie van de pedagogische begeleidingsdiensten was een van de zaken die sterk naar voren kwam, dat scholen en vooral leerkrachten aangaven dat ze daarvan niet zoveel effect merken in de klas en in de school. Dus denk ik dat we moeten waken over de doelstelling. Hoe ziet u dat?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank jullie voor de vragen. Elke vraag die hier gesteld wordt, wordt uiteindelijk groots. Voor alle duidelijkheid: dat is goed.

De achterliggende motivatie om de middelen voor de vzw Voorrangsbeleid Brussel over te hevelen naar het Onderwijscentrum Brussel en de pedagogische begeleidingsdiensten is om de transparantie van de ondersteuning voor het Brussels leerplichtonderwijs te vergroten, en vooral om eindelijk te kunnen komen tot een meer eengemaakte visie op het ondersteuningsbeleid voor de Nederlandstalige scholen in Brussel.

Ik ga hier trouwens in op een aantal opmerkingen die bij de bespreking van de beleidsnota in deze commissie ook aan bod kwamen.

Ik geef u kort de voorgeschiedenis mee van de ondersteuning. Ik ben nog niet lang minister van Onderwijs, maar op dit vlak heb ik al een stukje frustratie. Ik heb de voorbije maanden gesproken met alle partners. Ik moest iets doen. De situatie laten bestaan zoals ze bestond, kon niet langer.

De vzw Voorrangsbeleid Brussel geniet al sinds 1999 een subsidie van de Vlaamse overheid om een ondersteuningsstructuur uit te bouwen voor de Brusselse Nederlandstalige scholen. In 2004 werd besloten om de subsidie decretaal te verankeren.

In 2007 heeft Vlaanderen, in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, een rondetafelconferentie georganiseerd over de kwaliteit van het

Nederlandstalig onderwijs in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De scholen gaven toen aan dat er voldoende aanbod aan ondersteuning is, maar dat ze door het bos de bomen niet meer zagen. Samenwerken en afstemmen op het vlak van ondersteuning was en is dus noodzakelijk.

In navolging van deze rondetafelconferentie werd een ondersteuningscentrum opgericht met als doel een geïntegreerd concept van ondersteuning uit te werken.

Op 1 september 2008 ging op initiatief van toenmalig Brussels minister voor Onderwijs, Guy Vanhengel, het Onderwijscentrum Brussel van start als operationele entiteit binnen de VGC.

Het OCB bundelt de bestaande netoverschrijdende vzw's die gefinancierd werden door de Vlaamse Gemeenschapscommissie, met name Taalvaart, Nascholingscentrum, Leermiddelencentrum, Schoolopbouwwerk en Bits². Het was toen politiek niet mogelijk of wenselijk om de vzw VBB op te nemen in het OCB. Er ontstond wel een vorm van functionele samenwerking met de vzw VBB.

In het kader van de opeenvolgende begrotingsopmaken werd een aantal keer aangekondigd dat de vzw VBB structureel zou worden verankerd in een groter ondersteuningsgeheel. Want dat daar behoefte aan was, collega's, daarover bestaat geen enkele twijfel. Uiteindelijk moest telkens de decretale basis voor de vzw VBB worden verlengd.

Ook tijdens de vorige legislatuur werd een poging ondernomen door de toenmalige minister bevoegd voor onderwijs, Pascal Smet. Hij wilde de vzw's VBB en het Brussels Ondersteuningspunt Secundair Onderwijs (Broso) in één structuur samenbrengen om te zorgen dat de aanpak in het secundair onderwijs een verlengstuk werd van de aanpak in het basisonderwijs.

De bestaande vzw's gaven echter blijk van een dermate verschillende werking dat een samenvoeging niet haalbaar was. Ook een integratie van de vzw VBB in OCB werd overwogen door Pascal Smet, maar dat struikelde toen over de mogelijkheid om met detacheringen te werken.

Voor de schooljaren 2013-2014 en 2014-2015 werd een decretale oplossing uitgewerkt om de continuïteit van de taalondersteuning te kunnen waarborgen door enerzijds de vzw Broso samen te voegen met de vzw Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB) en door anderzijds de vzw VBB te laten voortwerken voor de Nederlandstalige basisscholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Ik kon die situatie niet zo laten bestaan. Er moet transparantie zijn; er moet eenheid van middelen zijn.

Vanaf 1 januari 2015 werd beslist om de vzw SNBP niet langer te subsidiëren en om deze middelen toe te kennen aan de pedagogische begeleidingsdiensten, met terugvloeiing. We zullen die discussie niet opnieuw voeren, we hebben dat al uitgebreid gedaan.

Uit de geschiedenis leer ik wel dat men reeds lang pogingen onderneemt om de krachten voor onderwijsondersteuning in Brussel te bundelen. De overgangperiode heeft ons mee aangezet om een heldere keuze te maken, in de lijn van wat de voorgaande jaren is uiteengezet. Bovendien geef ik u aanvullend de resultaten uit een wetenschappelijk onderzoek dat in 2009 in opdracht van VBB werd uitgevoerd. Dat onderzoek leidde tot een rapport dat de nodige beleidsaanbevelingen bevatte voor de toekomstige Brusselse ondersteuningsstructuur. Uit deze evaluatie bleek dat VBB een grote verdienste heeft gehad via de intensieve en individuele begeleiding die zij bood aan de leraars, schoolteams en de directies.

Er is dus geen enkel probleem wat de expertise van VBB betreft, maar wel wat het bos en de bomen betreft. Daarom zijn we tot die keuze gekomen. Een aantal van jullie bezorgdheden deel ik.

Mevrouw Van den Brandt, er is geen besparing op de budgetten. Het is geen besparingsoperatie, maar een transparantieoperatie. Mijn kabinet heeft al herhaaldelijke contacten gehad met de VGC en het OCB, en ook met de pedagogische begeleidingsdiensten. We zullen decretaal moeten vastklikken hoe de middelen worden gebruikt. De middelen moeten maximaal in Brussel worden ingezet. Ik wil daarover geen discussie. Ik vind het echt van belang dat die middelen verder geoormerkt, ingezet en gebruikt worden.

De oorspronkelijke opdrachten van VBB die worden toegekend aan het OCB, kunnen als volgt worden geheroriënteerd. Ten eerste: de ondersteuning op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs en talenbeleid wordt verbreed en verdiept in zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs. Ten tweede: de werking inzake ouder- en buurtbetrokkenheid wordt hertaald naar een ondersteuning op het vlak van de toepassing van het concept Brede School.

Uit de contacten met het OCB en de pedagogische begeleidingsdiensten blijkt dat het merendeel van de Brusselse scholen geen probleem zouden hebben met dit nieuws. Het is vooral van belang dat de expertise gewaarborgd blijft. Tot nu toe zijn er immers ook al functionele samenwerkingen op het terrein.

Ik heb samen met minister Vanhengel trouwens een persbericht verspreid om aan de scholen te verzekeren dat de ondersteuning bewaard blijft. Bovendien werken het OCB en de pedagogische begeleidingsdiensten een protocol uit over de wijze van samenwerking en afstemming. Dat is cruciaal voor mij. Het decreet moet nog worden goedgekeurd. We zitten nu op het pad dat al die zaken al kunnen worden uitgewerkt.

Tijdens de onderhandelingen van OD XXV heeft mijn kabinet uitdrukkelijk het engagement aangegaan om de opgebouwde expertise te waarborgen. De opgebouwde expertise van VBB betreft een visie van het ondersteunen van scholen die vervat zit in de mensen van VBB die al vele jaren Brusselse scholen ondersteunen. Uiteraard kan niemand worden verplicht om in te gaan op vacatures. Onze medewerkers doen momenteel al het mogelijke om ervoor te zorgen dat de omstandigheden zo zijn dat er maximale kansen zijn op werving. Er zijn ook al gesprekken geweest met het OCB en de begeleidingsdiensten. Het OCB heeft daarbij bijvoorbeeld aangegeven dat zij ook met gedetacheerden kunnen werken. Op 20 maart is de verantwoordelijke van het OCB het profiel, de selectieprocedure, de mogelijkheden inzake detacheringen gaan toelichten aan de personeelsleden van VBB. De pedagogische begeleidingsdiensten zullen via mail de personeelsleden van VBB kort na het paasreces hun afgestemde procedure meedelen. De komende weken zal er nog heel veel bewegen. Het is zeker de bedoeling om zoveel mogelijk expertise van het VBB over te nemen, maar de situatie laten zoals ze was, was geen optie, gelet op de niet-transparantie. Dit wordt vervolgd. We zullen half mei goed weten hoever het staat met de samenwerkingsovereenkomsten en hoeveel mensen er overgenomen kunnen worden.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Minister, u zegt dat het om hetzelfde bedrag gaat en dus geen besparingsoperatie is. Betekent dit dat de 10 procent generieke besparingen er niet zijn afgegaan? (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

Die zijn er wel afgegaan.

Minister Hilde Crevits: Er is generiek op alles bespaard. Ik zal het voor alle zekerheid nog eens navragen. In principe gaat het bedrag dat ingeschreven stond voor VBB, volledig over. De overgang op zich heeft geen enkele budgettaire impact.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Ik vind het positief dat u zich engageert om de ondersteuning te continueren. Dat is een belangrijk signaal dat Vlaanderen de band met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel blijft versterken. We kijken erop toe dat het bedrag gehandhaafd blijft.

We vinden het belangrijk dat de expertise netoverschrijdend wordt uitgewisseld. Bij het OCB doet men dat ook. Het is belangrijk dat men voor alle scholen, ongeacht het net, blijft werken. Dat gebeurt niet bij de pedagogische begeleidingsdiensten van de netten en dat is een gemiste kans. Het is zinvol dat als u overhevelt, u het protocol maakt met de pedagogische begeleidingsdiensten. Ik dring erop aan dat ook het netoverschrijdende element daarin wordt vervat. Zelfs als de middelen rechtstreeks naar de netten gaan, moeten ze zich toch engageren om netoverschrijdend expertise te blijven uitwisselen.

Het is erg belangrijk dat het personeel dat expertise heeft op zo'n manier geclusterd en gepoold kan blijven dat de expertise van het team maximaal wordt behouden. Het is aan te bevelen dat ze met zijn allen binnen OCB terecht kunnen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Ik wil twee misverstanden absoluut de wereld uit helpen. Ik zeg niet dat het OCB niet goed zou werken. Het doet cruciale dingen. Ik bevestig dat er buiten Brussel zeker ook noden zijn. De grens van Brussel en Vlaanderen ligt vast, maar de kinderen durven die vlotjes te overschrijden. Ik ben er absoluut zeker van dat er ook in de Rand rond Brussel werk is. Het kan een interessante denkoefening zijn hoe de expertise van het OCB en VBB ook buiten Brussel kan worden ingezet. In een stad waar 50 procent van de kinderen onder de GOK-criteria valt en maar 30 procent Nederlandstalig is, moeten scholen worden begeleid. Dat is echter niet exclusief voor Brussel. Dit wou ik rechtzetten.

Ik blijf op mijn honger zitten inzake de manier waarop de expertise wordt overgezet. U zegt dat mensen kunnen solliciteren voor vacatures. Op welke vacatures zal dat zijn en in welke omstandigheden? Worden de teams samengehouden? Er moet over worden gewaakt dat niet enkel individuen hun werk houden, maar dat ploegen van mensen met expertise worden ingezet onder andere structuren.

Ik sluit me aan bij de opmerking over de pedagogische studiediensten. De overheveling naar OCB is een politiek begrijpelijke overgang. Dat de helft van de middelen naar de koepels gaat, lijkt een verdere versnippering in plaats van een ondersteuning van netoverschrijdend werken.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik heb de start in 1999 heel persoonlijk meegemaakt. Die beslissing is genomen door de Vlaamse en Brusselse Regeringen die aan de macht waren van 1995 tot 1999. De beslissing is net voor de verkiezingen genomen en moest worden opgestart in de periode dat mevrouw Neyts in Brussel bevoegd was en mevrouw Vanderpoorten in Vlaanderen. De opstart was moeilijk omdat het een periode was waarin de manier van netoverschrijdend werken duidelijk werd. Mensen kwamen in de klassen en men wou starten in de vier aanwezige netten in Brussel. Het eerste jaar waren er heel veel problemen om de financiering rond te krijgen omdat het een last-minutebeslissing van de vorige regeringen was.

De dame die door de VGC en de Vlaamse Gemeenschap was aangezocht om dit te leiden, was mevrouw Deckers die haar sporen al had verdiend in Limburg in de mijngemeentes. Ze is toen met een zeer enthousiaste en betrokken ploeg gestart. De eerste maanden was er geen financiering. Later bleek dat de lonen van het personeel waren betaald door een lening die mevrouw Deckers persoonlijk was aangegaan. Ik heb zelden meegemaakt dat het zo ver gaat. Een van de laatste weken dat ik kabinetsmedewerker was in de periode 1999-2004 hebben we met die mensen gesproken en is dat verhaal nog eens opgerakeld.

Ik vertel dit hier nog eens uitdrukkelijk omdat ik de expertise van OCB en VBB wil onderstrepen en omdat ik wil aantonen dat het engagement erg ver is gegaan. Ik hoop dat vooraleer het VBB het Consciencegebouw verlaat, de administratie en het kabinet de prestaties van de afgelopen vijftien jaar zullen onderstrepen. Het borgen van de ervaring is belangrijk. Ze hebben die niet in vergaderzalen of in een academisch milieu opgedaan, maar in de praktijk. Als ik me niet vergis, was hun werkwijze vier dagen in de scholen en een dag intervisie en overleg. Als ik het rapport van de heer Monard over de pedagogische begeleidingsdiensten in het achterhoofd hou, dan kan er nog veel worden geleerd van én het engagement én de methodes én de capaciteit van die ploeg. Ik hoop oprecht dat deze operatie er een van versterking is. Ik ga daar wel van uit, maar ik zal dit van zeer nabij blijven opvolgen.

In de regeling van de werkzaamheden wordt het misschien tijd om tegen het einde van dit politieke jaar een hoorzitting te organiseren met de verantwoordelijken van de pedagogische begeleiding om na te gaan wat ze het afgelopen jaar met het rapport-Monard in de praktijk hebben gedaan. Onze controlefunctie is er niet alleen om de minister te controleren, maar ook om na te gaan wat onafhankelijke diensten doen met de middelen van de Vlaamse belastingbetaler.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Minister, ik dank u voor uw steun om de huidige middelen van het VBB en de pedagogische begeleidingsdiensten voor Brussel mee te helpen garanderen. Ik wil u feliciteren voor het realiseren van plannen die vorige ministers niet af kregen.

Minister Hilde Crevits: Ik heb vooral bezorgdheden gehoord die ik deel. Ik heb alle appreciatie voor het VBB. Mijnheer De Ro, de dame waarover u het had, heeft lang met mij gesproken. Ze erkende ook dat er een oplossing moest komen. Ik heb een heel pijnlijke beslissing moeten nemen. Ofwel was het verder doen met alle discussies van dien, ofwel moesten we proberen alles in elkaar te schuiven.

De discussie over de pedagogische begeleidingsdiensten is ook bij het SNPB gevoerd. Ik heb die keuze gemaakt. Daar hoort ook een protocol tot samenwerking in thuis. Ik zal daarop toezien. Als we zeggen dat er geen tussenstructuur moet zijn om te kunnen samenwerken, dan moeten ze op het terrein tonen dat het kan. Ik ga ervan uit dat ze zullen gebruikmaken van de hefboom. Als dat niet zo is, is dat bijzonder spijtig want dat is absoluut niet de bedoeling. Als we een tussenstructuur afschaffen, denken we dat ze volwassen genoeg zijn om samen te werken en niet om alle samenwerking te liquideren. Ik hoop dat ik daar duidelijk in ben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willy Segers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de visie van de Brusselse minister-president omtrent de aanpak van het capaciteitsprobleem in het onderwijs in Brussel
– 1249 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het capaciteitstekort in het Brussels Nederlandstalig onderwijs
– 1349 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de capaciteitsproblemen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel
– 1353 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Willy Segers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het prangende capaciteitsprobleem in het onderwijs in Brussel
– 1367 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, en aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het plaatstekort in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel
– 1373 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het inschrijvingsbeleid voor het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel
– 1458 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers (N-VA): Minister, aan de vragen te zien, leeft dit ook bij de andere leden. De opmerkingen dateren van een tijdje terug, maar vragen onze aandacht. Gisteren viel er dan wat nieuws te rapen, waar ik graag ook aandacht aan wil besteden.

Half februari deed Brussels minister-president Vervoort een uitspraak over het capaciteitsprobleem in het onderwijs in Brussel: "Nu het capaciteitsprobleem begint te verschuiven naar het secundair onderwijs, zijn er mogelijkheden om de solidariteit tussen de gemeentes te vergroten. Voor secundaire scholen speelt het effect van nabijheid minder mee en dus kunnen ook de gemeentes aan de buitenzijde van het gewest hun verantwoordelijkheid opnemen." Vraag is wat wordt bedoeld met "aan de buitenzijde van het gewest". Is dat nog net binnen of buiten het gewest?

Als het druppelt in Brussel, regent het in de Rand. Daar heerst er ook een capaciteitsdruk die met het voorstel van Vervoort alleen maar zou toenemen. Ik heb daarover enkele schriftelijke antwoorden gesteld in december en januari. Uit uw antwoord blijkt dat er al heel wat meer Brusselse kinderen in de Vlaamse Rand naar school gaan dan vice versa. Het aantal in de omgekeerde richting daalt permanent.

Vlaanderen neemt dus zeker zijn verantwoordelijkheid op, zowel in de Vlaamse Rand als in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wat betreft de verantwoordelijkheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest denk ik aan de taskforce voor het Brussels onderwijs en de onderwijsregisseur die vorig jaar in het leven zijn geroepen. Wat betreft de verantwoordelijkheid van de Franse Gemeenschap bleef het tot voor kort gissen. In uw beleidsnota Onderwijs 2014-2019 "reken u erop dat de Franse Gemeenschap een evenwaardige inspanning doet" en u beloofde daartoe in overleg te treden. In een commissievergadering van oktober zei u: "Er zijn nu nog geen specifieke concrete overlegmomenten gepland met die andere actoren, maar het lijkt me raadzaam dat mijn diensten samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een strategie en ook een overlegkalender opstellen."

Hoe staat u tegenover de uitspraak van Brussels minister-president Vervoort? Hoe evalueert u het werk van de Brusselse onderwijsregisseur? Wat is de stand van zaken van de taskforce? Hoe verhouden beide zich tot elkaar? Hebt u reeds een strategie en een overlegkalender in overleg met de VGC opgesteld? Indien ja, hoe zien die er concreet uit? Hebt u reeds overleg gepleegd met de Franse Gemeenschap over het capaciteitsprobleem in het onderwijs in Brussel?

Mijn tweede vraag om uitleg betreft het nieuws dat ons begin maart bereikte omtrent de commentaren van het lokaal overlegplatform (LOP) Brussel. Meer dan de helft van de kinderen die zich aangemeld hebben om een plaats te verwerven in het Nederlandstalig basisonderwijs in onze hoofdstad, hebben vandaag nog geen plaats gevonden. 2802 kinderen werden ongunstig geordend, wat evenveel is als vorig jaar. Het tekort blijkt het grootst in de eerste kleuterklas. Daar werden maar liefst 904 van de 1022 aangemelde kinderen ongunstig geordend en blijkt er geen enkele plaats meer beschikbaar in de eerste kleuterklas. Niet al deze kinderen zijn daardoor definitief geweigerd, maar de vraag is waar ze terechtkomen.

Volgens de voorzitter van het LOP, mevrouw Cools, vinden ook heel wat kinderen in het Franstalig onderwijs geen plaats, maar er is geen duidelijk zicht op hoeveel dat aantal concreet bedraagt. U kondigde alvast grondig overleg aan met uw collega van de Franse Gemeenschap, mevrouw Milquet. Ten slotte berekende het LOP dat de kans op ongunstige ordening voor Nederlandstalige kinderen 27 procent bedraagt – een kans die te hoog ligt. Er moet dus worden nagegaan in hoeverre de Franse Gemeenschap haar verantwoordelijkheid opneemt.

Hoe staat u tegenover deze cijfers met betrekking tot het capaciteitsprobleem in het Nederlandstalig basisonderwijs? In welke concrete maatregelen voorziet u? In welke concrete maatregelen voorziet u om specifiek het capaciteitsprobleem in de eerste kleuterklas in Brussel aan te pakken? Wat is de stand van zaken betreffende de gegevensuitwisseling met het Franstalig onderwijs? Hoe staat u tegenover de berekening van het LOP dat Nederlandstalige kinderen 27 procent kans maken om ongunstig te worden geordend?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik zal de cijfers niet herhalen. Ze komen elk jaar terug. Het gaat om zeer veel kinderen, namelijk 2800 die geen plaats hebben. Binnenkort is er de volgende inschrijvingsprocedure en krijgen we nieuwe cijfers. De conclusie is telkens dat er veel meer kinderen naar de scholen willen komen dan dat er plaatsen zijn. Daar moet een antwoord op worden geboden.

Een aantal kinderen zal inderdaad nog door verschuiving aan bod komen. Sommige ouders veranderen nog van school waardoor plaatsen vrijkomen of

scholen kunnen alsnog extra capaciteit creëren. Een groot deel echter zal geen plaats vinden in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs. Er gaan inderdaad steeds meer kinderen naar school in de Rand omdat ze in het Brussels onderwijs geen plaats vinden maar absoluut toch naar het Nederlandstalig onderwijs willen gaan. De Brusselse kinderen houden zich allang niet meer aan de Brusselse gewestgrenzen.

Het is een uitdaging die de Vlaamse Gemeenschap alleen niet aankan. Ideologisch kunnen we zeggen dat we ieder kind dat naar het Nederlandstalig onderwijs wil komen, een plek moeten bieden. Het is de realiteit dat de uitdaging is dat er voor elk kind een plaats moet zijn in een school. We moeten dat samen met de Franse Gemeenschap doen. De beste manier is een masterplan op te maken voor scholenbouw waarin afspraken worden gemaakt tussen beide gemeenschappen over wie in welke wijken welke capaciteit zal creëren. Als elke gemeenschap op zich en naast elkaar aan capaciteitsuitbreiding doet, kan het zijn dat er in een aantal gemeenten een oplossing komt, maar dat andere gemeenten met prangende problemen blijven zitten. Het lijkt misschien één stad, maar wie van Jette naar Schaarbeek moet om naar school te gaan, is vaak een uur of anderhalf uur onderweg. Het kan niet de bedoeling zijn dat we kinderen dergelijk pendeltraject vanaf de kleuterklas aanbieden.

Er wordt heel veel ingezet op kleuterparticipatie. Als er geen plaats is voor je kleuter en je bent al niet zo overtuigd van het belang van het kleuteronderwijs, is de verleiding allicht erg groot om de kinderen niet naar school te sturen. Ook daar missen we enorme kansen op het vlak van kansarmoede en taalrijkdom. Het is belangrijk dat kinderen vroeg op de schoolbanken terechtkomen om ondergedompeld te worden in het Nederlandstalig onderwijs.

Minister, is er een concreet plan voor de capaciteitsuitbreiding in het Nederlands-talig Brussels onderwijs? Is er enkel hoop dat de netten hun verantwoordelijkheid opnemen en in extra capaciteit voorzien? Is er overleg met de Franse Gemeenschap? Het is echt nodig dat er een masterplan scholenbouw komt. Op welke manier worden ouders van kinderen die momenteel nog geen school hebben naar een geschikte school begeleid, vooral om te vermijden dat kinderen die nog niet leerplichtig zijn niet op de schoolbanken terechtkomen? Op die manier krijgen we een generatie kinderen met een achterstand die we ons niet kunnen permitteren.

De taskforce Brussel is een belangrijk overlegorgaan waarin de twee gemeenschappen samenkomen. Ik acht het niet enkel de verantwoordelijkheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om die te laten leven: dat is de verantwoordelijkheid van de twee ministers van Onderwijs van de Vlaamse en Franse Gemeenschap. Het gewest is erin vertegenwoordigd, maar de bevoegdheden van het Brusselse Gewest inzake onderwijs zijn heel beperkt. Beide gemeenschappen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Het goed functioneren van de taskforce die effectief en regelmatig samenkomt, is een verantwoordelijkheid die ook bij u ligt.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Minister, het klopt wat mevrouw Van den Brandt zegt dat de bevoegdheden van Brussel inzake onderwijs beperkt zijn. Eigenlijk zijn ze onbestaande volgens de Grondwet.

In Brussel is er een uitdaging inzake capaciteit. Dat is niet alleen in Brussel zo, maar ook in andere steden in de Vlaamse Gemeenschap. In Brussel is er echter de bijkomende complexiteit door het aanwezig zijn van een grote andere gemeenschap met een reeks netten.

Ik zal de cijfers niet herhalen. Uw collega in het VGC-college, de heer Vanhengel, heeft die eergisteren in de hoorzittingen over het nieuw Inschrijvingsdecreet nog eens aangehaald. Het komt erop neer dat 2802 kinderen zich voor het basisonderwijs wilden inschrijven, maar dat er maar 751 vrije plaatsen waren. Een simpele optelsom leert dat 2051 kinderen geen plaats zouden vinden in het Nederlandstalige basisonderwijs in Brussel.

Sommigen daarvan zullen terechtkunnen in het Franstalig onderwijs, maar naar die cijfers bleef het gissen. Gisteren hebben we van u vernomen dat u een sterke stap vooruit hebt kunnen zetten in de samenwerking met minister Milquet. Ik wil u daarvoor een grote pluim geven. U realiseert daarmee in acht maanden wat Brussel al jaren vraagt.

Dat er werk gemaakt moet worden van een capaciteitsuitbreiding staat buiten kijf. Zo hebben Brusselse ouders gemiddeld een kans op tien om hun kind in hun kleuterklas van voorkeur in te schrijven. In de meest dichtbevolkte gemeentes van Brussel zou amper 30 procent van de kinderen een plaats toegewezen krijgen.

Hebt u een idee van het aantal leerlingen dat werkelijk geen enkele school – Franstalig, Nederlandstalig of Europees – vindt? Kunt u iets meer zeggen over de gegevensuitwisseling? Wat is de rol van de schoolfacilitator van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest? Vorig jaar hebt u 5 miljoen euro toegekend voor de uitbreiding van de capaciteit in Laken, Schaarbeek en Evere. Wanneer mogen we die uitbreiding verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp·a): Minister, 2802 kinderen die zich via www.inschrijveninbrussel.be aangemeld hebben voor het Nederlandstalig basisonderwijs, zijn ongunstig geordend. Zo deelde het lokaal overlegplatform een tijdje geleden mee. Er waren 5133 gegadigden voor slechts 3082 plaatsen.

Hoewel we rekening moeten houden met nog 500 à 550 plaatsen die zullen vrijkomen omdat leerlingen van school willen veranderen, kunnen we alleen maar vaststellen dat de vraag al jaren structureel groter is dan het aanbod, en dat ondanks de – volgens persberichten van Brussels collegevoorzitter bevoegd voor Onderwijs Guy Vanhengel – meer dan 70 miljoen euro investeringen in bijkomende capaciteit de afgelopen 5 jaar en de creatie van meer dan 4000 bijkomende plaatsen. Er zijn veel meer kinderen dan er plaatsen zijn. Dat is eigenlijk de bottomline.

Toch ben ik het eens gaan nakijken in de officiële februaritellingen van de leerlingenaantallen op de website van de VGC. Daaruit blijkt dat er tussen februari 2010 en februari 2014 zo'n 2500 plaatsen bij kwamen in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel, en niet 4000. Ik hoop dat u die onduidelijkheid kunt wegwerken. Over de februaritelling 2015 vond ik nog geen gegevens terug.

Het LOP stelt dat er onmiddellijk 25 onthaalklassen gecreëerd moeten worden om het tekort aan plaatsen in het Brusselse basisonderwijs op te vangen. Bent u het daarmee eens? Zo ja, hebt u de intentie om daar werk van te maken? Ik sluit me ook aan bij wat collega Van den Brandt zegt. Eigenlijk hebt u in dezen een masterplan nodig, waarin u opsomt wat en wanneer u effectief gaat doen, en met hoeveel middelen.

Hoeveel plaatsen zijn er sinds 2010 daadwerkelijk bij gekomen in het Nederlandstalige onderwijs? Daar blijkt verwarring over te bestaan. Hoeveel middelen van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

zijn er sinds 2010 geïnvesteerd in capaciteitsuitbreiding? Hoe zijn de cijfers van de aanmeldingen geëvolueerd sinds 2010? Hoeveel kinderen zijn sinds 2010 geweigerd en hoe evolueren die cijfers? En wat met de kinderen die geen plek hebben gevonden? Worden die begeleid? Hoe wordt daarmee omgegaan? Is er zicht op waar die terecht zijn gekomen?

Hoeveel middelen hebt u in 2015 uitgetrokken voor capaciteitsuitbreiding, en hoeveel de volgende drie jaar?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, mijn vraag sluit zijdelings aan bij de vorige vragen, maar houdt meer specifiek verband met de nieuwe inschrijvingsregel in het secundair onderwijs, en meer bepaald met bepaalde initiatieven die genomen zijn of zullen worden in de Raad van de VGC, en die sommigen ook hier zullen nemen. *(Opmerkingen van mevrouw Elke Van den Brandt)*

In het secundair onderwijs wordt vanaf volgend jaar de gewijzigde inschrijvingsregel gehanteerd. Om gebruik te kunnen maken van de voorrangsregel voor Nederlandstaligen, moet minstens een van de ouders een niveau B2 in het Nederlands behalen, terwijl dat vroeger B1 was. Het is dus niet, zoals soms ten onrechte wordt aangehaald, niveau C1 of C2, namelijk dat van 'vaardige gebruiker'. Dat is een fundamenteel verschil.

Sommigen zijn blijkbaar van mening dat deze regelgeving voor het secundair onderwijs moet worden aangepast en stellen voor om bij het criterium 'Nederlandstaligheid' ook rekening te houden met de schoolloopbaan van kinderen. Men wil via een resolutie in de Raad van de VGC, en binnenkort dus ook in dit Vlaams Parlement, "bij wijze van aanbeveling aan de Vlaamse Gemeenschap vragen om op basis van de concrete Brusselse terreinkennis het voorstel te doen om de Codex Secundair Onderwijs bij te sturen".

Eigenlijk wordt dus gevraagd om de Vlaamse regelgeving, waarover binnen deze meerderheid nochtans consensus bestaat, aan te passen. Dat komt gewoon neer op het de facto opheffen van de bestaande voorrangsregels. Mijn partij gelooft er alvast in dat mensen beloofd moeten worden wanneer ze het goed doen. Wij zijn trouwens van mening dat leerlingen er zelf ook belang bij hebben dat hun ouders een goede, vaardige kennis van het Nederlands hebben. We trekken die visie ook door in dit dossier. Wat is immers het signaal dat we geven aan ouders die wel hun best gedaan hebben om het Nederlands te leren? Hoe komt het op hen over dat zij die geen inspanningen doen, toch zouden kunnen genieten van een nieuw voorrangsregime? Wij zijn dan ook van mening dat dit een verkeerd en tegenstrijdig signaal zou kunnen zijn.

Minister, heeft de VGC met betrekking tot het inschrijvingsbeleid en de voorrangsregels voor het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel overleg met u gehad? Zo ja, wat waren de besluiten van het overleg met collegevoorzitter Guy Vanhengel? Zo neen, hoe staat u tegenover de nieuwe ideeën die door de VGC werden geformuleerd, maar waarover nog geen beslissing genomen is?

Zult u de voorrangsregeling, zoals gesteld door de Vlaamse decreetswijziging van april 2014, onverkort uitvoeren, om aldus de voorrang van kinderen van Nederlandstalige ouders, maar ook van ouders met een kennis van het Nederlands, in het secundair onderwijs te waarborgen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ook onze fractie kijkt uit naar de plannen inzake capaciteitsuitbreiding waarvoor wij al jaren hevig pleiten. De

capaciteitsuitbreiding is geen gemakkelijk dossier, maar ik was zeer blij te zien dat u samen hebt gezeten met uw collega Milquet. Enkele maanden geleden heb ik een schriftelijke vraag gesteld om een beter zicht te krijgen op de leerlingenstromen. Waar gaan die kinderen naartoe? Of beter: waar worden ze naartoe gebracht?

Hebt u al nieuws over de gegevensuitwisselingen die kunnen plaatsvinden? In welke mate zal ons dat vooruitlopen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, dit zijn interessante vragen over veel problemen. Ik ga vandaag niets zeggen over het inschrijvingsbeleid. Ik wacht tot na alle hoorzittingen, zodat we zo gefundeerd mogelijk een oordeel kunnen vormen.

Het capaciteitsprobleem is geen nieuw probleem. We moeten dat probleem in een zo ruim mogelijk kader plaatsen, minister. Uiteraard zijn er grote zorgen in onze Brusselse hoofdstad, maar er zijn ook andere steden en gemeenten die zorgen hebben. Ik wil dat toch even onderstrepen.

Bij capaciteitsproblemen heb je de zorg van een individuele school, zoals we recent nog in de media hebben kunnen vernemen, maar als het natuurlijk enkel een individuele school is, is het probleem meestal gemakkelijk op te lossen. Achteraf bleek dan ook dat de wachtrijen soms totaal overbodig waren.

Het is natuurlijk iets totaal anders als in een bepaalde stad alle scholen over alle netten heen problemen hebben. Dan spreek je over lokale of bovenlokale problemen, en dat is natuurlijk beleidsrelevant.

Minister, we hebben hier enkele weken geleden een heel interessant gesprek gehad over de schoolgebouwenmonitor. Er is in de media ook een en ander over verschenen. Ik heb gemerkt dat sommige journalisten met u nog gedetailleerd in gesprek zijn gegaan over bepaalde punten. Een van de elementen die toen al even aan bod kwamen, en waar we dan toch nog wat meer over vernomen hebben, is de wijze waarop de taskforces soms werken. Het gaat dan over doeltreffendheid en snelheid. Ik haal maar één voorbeeld aan, uit De Standaard van 11 maart, een gesprek dat journalist Tom Ysebaert met u had. Ik lees daar dat een bepaald project in 2013 werd goedgekeurd, maar dat de werken nog moeten starten en dat het ten vroegste in 2018 gerealiseerd zal zijn. Ik heb het daar bijzonder moeilijk mee, want hoe kun je dan spreken over de hoogdringendheid van bijkomende middelen voor die capaciteitsproblemen?

Ik worstel met de vraag of het huidige systeem met de taskforces wel altijd het meest doeltreffende is. Ik heb geen pasklaar antwoord, laat dat duidelijk zijn. Ik heb ook niet onmiddellijk een pasklaar alternatief, maar ik zit toch al enige tijd met die vraag, zeker ook als ik kijk naar wat er gebeurt met de afgesproken evenwichten in Onderwijsdecreet II, en als ik kijk naar de efficiëntie en de snelheid. Sta mij toe om mijn zorg op dat vlak toch even te formuleren. Ik blijf ook worstelen met ons oude schoolpatrimonium en die immense wachtlijsten.

Minister, de middelen waarover u beschikt, zijn beperkt, misschien te beperkt, maar als u ze aanwendt, moet u dat zo doeltreffend, efficiënt en evenwichtig mogelijk doen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, op een aantal zaken zal ik niet opnieuw ingaan, bijvoorbeeld de vragen over het inschrijvingsbeleid. Er lopen nu

hoorzittingen. Ik houd de pers ook op afstand, omdat ik vind dat al die zaken op een fatsoenlijke manier behandeld moeten kunnen worden.

Twee weken geleden hebben we hier een discussie gehad over de capaciteit en de capaciteitsmiddelen. Ik ga dat nu niet opnieuw uitleggen, anders kan ik dat hier elke week doen.

Voor alle duidelijkheid: ik apprecieer de vragen, collega's. Het is een problematiek die mij zeer ter harte gaat. Als je wat meer op het platteland woont en je leert dan de grootstedelijke problematiek kennen, intrigeert dat vaak. Ik heb dat in mijn vorige bevoegdheden meegemaakt, en dat is hier niet anders.

Wat de inspanningen in extra schoolcapaciteit tot op heden betreft, heb ik een aantal cijfers gekregen. Sinds 2010 tot en met februari 2015 heeft de Vlaamse Gemeenschap 34,2 miljoen euro en de Vlaamse Gemeenschapscommissie 73,9 miljoen euro geïnvesteerd in schoolbouwprojecten met capaciteitsuitbreiding. Er waren 37 projecten, verspreid over het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, met het zwaartepunt op die gemeenten waar de capaciteitsdruk het hoogst is.

Collega Poschet, de 5 miljoen euro die ik in 2014 nog aan capaciteitsmiddelen heb toegekend, zijn gegaan naar basisschool De Telescoop in Laken, basisschool Papageno in Evere, basisschool Muziekladder in Schaarbeek en basisschool Hendrik Conscience in Schaarbeek. Zoals ik eerder al meegedeeld heb, is daar ook telkens een uitbreiding van het aantal plaatsen mee gemoeid, respectievelijk 96 en drie keer 144. Daar is al een persbericht over uitgestuurd. Dat is dus allemaal publieke communicatie.

Maar dan kom ik op het punt dat mij frustrereert. In theorie zouden wij inderdaad voor een capaciteitsuitbreiding van 6050 plaatsen gezorgd moeten hebben, maar daar zijn er nog maar 2210 effectief van gerealiseerd en ingevuld. Ik vind dat niet kunnen. Dat doet mij denken aan de slapende fietspaden: je geeft middelen, en dan hangen die middelen daar, en de projecten worden niet snel genoeg gerealiseerd.

Ik heb gevraagd om nu echt dossier per dossier te gaan kijken waar het zit, of er een dossier ingediend is bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION), of ze aan het bouwen zijn, of het gerealiseerd is en ook – speciaal voor de heer Daniëls – of die gerealiseerde plaatsen ook bezet zijn. Want ik ben bereid om alles te laten bestaan zoals het is, als men mij bewijst dat de manier waarop het werkt, efficiënt is. Als ik een gemeente middelen geef voor extra plaatsen, en zij geven die aan een net, en die plaatsen worden gerealiseerd, wil ik ook dat de kinderen die plaatsen invullen. Anders is het volkomen nutteloos.

Ik kan nog niet veel antwoorden geven, omdat we nog met het onderzoek bezig zijn. U zult dus nog een beetje op uw honger moeten blijven zitten, collega's, maar ik ben volledig wakker. Ik ben bereid om nog zeer veel miljoenen in capaciteit te investeren, maar het zijn dringende middelen, elk jaar opnieuw, en ik vind het dan raar dat er vier jaar na datum niets is. Dan is het niet meer dringend, en blijf ik het stigma krijgen dat ik er niet mee bezig ben. Ik moet dat niet meer weten.

Ik begrijp dat u veel vragen hebt, maar het moet me van het hart – en ik heb het vorige week ook al gezegd – dat het beter en sneller moet. Alle gemeenten dienen nu hun dossiers in. Er is 50 miljoen euro waarvan er ongeveer 30 miljoen euro naar capaciteit gaat. Ik moet nu die dossiers verdelen. Sommige dossiers kregen vroeger al beloftes. Ik geef geld aan gemeenten, maar ik merk dat sommige middelen niet worden toegewezen omdat er discussie is over wie wat moet krijgen. Bovendien deint die problematiek potentieel uit naar elders, zoals de heer De Ro vorige week ook al zei. Alles hangt aan elkaar, terwijl nu alles

gemeente per gemeente wordt bekeken. De capaciteitsproblematiek is eigenlijk een problematiek van een regio en niet van elke autonome gemeente op zich. Ik heb dus wel wat vragen. We moeten al die dossiers uitklaren.

Er moet een masterplan 'Scholenbouw' komen. Het is eigenlijk mijn bedoeling om het deel capaciteit erin te integreren. Hoe we dat doen, is nog niet duidelijk. Moet de werking zoals ze nu bestaat met LOP's en gemeenten, blijven bestaan? Ik ben daarover nog aan het nadenken, samen met de diensten. Ik vind wel dat er een meerjarentraject moet zijn, mevrouw Idrissi, wat nu niet zo is. Nu dien je elk jaar opnieuw een dossier in. Ik ben daar niet zo gelukkig mee, maar er is misschien niets beter. We zijn nu aan het onderzoeken of het beter en planmatiger kan.

Ik kan leven met de cijfers die u noemt omdat ze juist zijn. In het schooljaar 2015-2016 waren er 5133 aanmeldingen. Iets minder dan de helft gebeurde voor het geboortjaar 2013, dit zijn de instappers. Het zijn er 47 meer dan vorig jaar. Er zijn een aantal ongunstig geordende leerlingen. Er is een stijging. Nogmaals: er zijn middelen, we maken plaatsen die niet snel genoeg gerealiseerd worden. De stijging van het aantal ongunstig geordende leerlingen heeft ook te maken met het feit dat er misschien niet snel genoeg wordt georganiseerd. Mijn adjunct-kabinetschef zegt me ook dat we zeer moeilijk de cijfers krijgen van de effectieve capaciteit die een school heeft. Ik vind dat raar. Mevrouw Van den Brandt, ik ben blij met uw mimiek. Het blijkt dat u dat niet raar vindt omdat er ook een politieke logica achter zit, maar ik heb die cijfers wel nodig om een beleid te voeren. Als men als cijfer 100 opgeeft, maar 105 leerlingen inschrijft, dan zit er wel een fout op.

Mevrouw Idrissi, het LOP vraagt 25 onthaalklassen. Ik als minister kan geen 25 onthaalklassen neerplanten. Het onderwijs moet dat zelf organiseren.

We willen wel een duidelijk zicht hebben op de cijfers. Dat gebeurt in zeer goed overleg met Brussel. Sinds kort heb ik ook geen klagen over de samenwerking met mevrouw Milquet. Gisteren hebben we een protocolakkoord ondertekend. We hebben drie afspraken gemaakt.

Het probleem is het volgende: de leerlingen melden zich aan bij ons en krijgen een plaats of niet. Dan komt er een rampcommunicatie van mevrouw Valentina Cools dat er geen plaats is. Een aantal van hen zitten echter in het Franstalig onderwijs. Wij vragen aan het Franstalig onderwijs over hoeveel leerlingen het gaat, maar zij weten het niet en het interesseert hen eigenlijk ook niet. Ons interesseert het natuurlijk wel.

Gisteren hebben we harde afspraken gemaakt met mevrouw Milquet. Het is een protocol en het oude protocol blijft bestaan. Wat staat erin? Voor het kleuteronderwijs – en dat is nieuw – en leerlingen uit het lager onderwijs wisselen we de gegevens voor het schooljaar 2015-2016 uit op 1 oktober. Dat is historisch.

Voor het secundair onderwijs zal dat nog niet lukken en zullen de gegevens nog voor één jaar op 15 januari worden uitgewisseld. Het jaar nadien zal dit ook op 1 oktober gebeuren. Zij moeten het systeem nog op poten zetten. Mevrouw Milquet was gisteren nog enthousiaster dan ik om te communiceren.

Ik vind het een grote vernieuwing op twee punten. Ten eerste gaan we de gegevens voor het kleuteronderwijs delen en dat is cruciaal, want de instappers in het eerste leerjaar zijn zo belangrijk. Ten tweede verhuist de timing van 15 januari naar 1 oktober. Het enige risicopuntje is dat het nog geen 1 oktober is. Maar mevrouw Milquet staat er nu niet om bekend dat ze protocollen tekent en ze dan aan haar laars lapt. Ze heeft ze met volle overtuiging getekend. Ik vind het zeer goed nieuws, ook voor collega Vanhengel.

We zijn ook een capaciteitsmonitor aan het maken. De schoolfacilitator kan hiervoor een nuttig, toegevoegd instrument zijn. Ik hoop die monitor over enkele maanden aan u te kunnen voorstellen.

Op de inschrijvingsproblematiek wil ik vandaag niet ingaan om de redenen die ik u heb gemeld.

Mijnheer Vanlouwe, men heeft natuurlijk het recht om een resolutie te maken, maar wij in Vlaanderen maken de regelgeving. U weet dat er een discussie is geweest over de regeling zoals ze is. Er is een jaar uitstel verleend. Ik vind het een gerechtvaardigde vraag dat men rekening houdt met de schoolloopbaan van kinderen. Ik weet ook dat we botsen op de grenzen van capaciteit. We hebben deze discussie met de meerderheidspartijen en ook met de oppositie gevoerd. Ik sta ervoor open om er nog eens over te discussiëren, maar ik voel me niet gebonden door de resolutie van de VGC. We zullen dat hier wel bespreken. De regels die wij vastleggen, blijven ongewijzigd tot wij ze aanpassen met een meerderheid in het parlement.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers (N-VA): Minister, ik dank u voor dit verduidelikend antwoord. Ik heb er alle begrip voor dat u een aantal onderdelen van de vragen nog even blanco laat. Er waren inderdaad vragen bij die al van een tijdje terug dateren en waar intussen al discussie en vergaderingen over bezig zijn.

Wij delen uw bekommernis, of ik zou bijna zeggen uw gezonde frustratie, over een aantal dingen. Dat u duidelijk onderzoek inzet, kunnen wij bijzonder appreciëren. Een masterplan Scholenbouw met meerjarenperspectief wordt door deze commissie al lang gevraagd. We zijn ook positief gestemd over het nieuws van gisteren en de doorbraak die duidelijk in de goede richting gaat. Het wordt nog even afwachten, maar we gaan uit van een positieve afloop. De vraag blijft natuurlijk hoe we omgaan met de aanwezigheid van taalgemeenschappen in Brussel. Het zal een permanente zorg blijven om dit te kunnen sturen. Door de cijfers tussen de gemeenschappen uit te wisselen, kun je tot belangrijke beslissingen komen. We leven dus op hoop en volgen dit op.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik ben blij met uw houding. Uw kwaadheid en onbegrip, dat is een gezonde houding. Ik denk dat veel Brusselaars deze houding met u delen. Ik wil u met heel veel overtuiging het voordeel van de twijfel geven, om een kentering in die zaak teweeg te brengen. Maar de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat die scholen effectief zullen worden gebouwd en dat die middelen zullen worden besteed, ligt natuurlijk niet bij de Brusselse kinderen. In die zin ben ik blij dat u zegt dat u dit niet aanvaardt en dat u vindt dat u er iets aan moet doen. U zegt dat wij u de tijd moeten gunnen. Maar we moeten dat wel opvolgen en ervoor zorgen dat die plaatsen er effectief komen, en liever morgen dan overmorgen. Ik denk dat we het eens zijn over de uitspraak 'het maakt niet uit welke kleur de kat heeft, als ze maar muizen vangt'. Die scholen moeten er komen.

Ik ben blij dat u zegt dat het masterplan er komt. Dat is al iets positiefs. Maar zal het samen met de Franse Gemeenschap zijn? Ik sluit mij aan bij mijn collega's die u feliciteren voor uw doorbraak met dat protocol. Het is zeer belangrijk dat er overleg is. Of dat nu met een taskforce is of op een andere manier, kan me niet schelen, als het overleg er maar is en als het maar tot resultaat leidt. Daarin volg ik u helemaal. Maar dat masterplan moeten we niet enkel met de Vlaamse Gemeenschap maken maar in overleg met de Franse Gemeenschap, die ook haar engagementen op papier moet zetten.

U wilt zich niet uitspreken over de resolutie die in de VGC is ingediend. U wacht de parlementaire dynamiek af. Ik heb daar respect voor. Maar wanneer in Brussel vier partijen een standpunt innemen, is het wel logisch dat zij dat niet doen vanuit een totale wereldvreemdheid ten aanzien van wat er hier in dit Vlaams Parlement gebeurt. Zij weten wat hier gaande is. Zij geven in dat traject heel bewust een signaal. U zegt terecht dat u daar niet door gebonden bent. Dat is waar. Precies daarom heeft Groen het initiatief genomen om het hier op tafel te leggen, om u daar wel aan te binden. Ik zou het goed vinden indien u wel aan die resolutie zou gebonden zijn. Ik weet dat we daarin van mening verschillen met de heer Vanlouwe. Met alle respect voor zijn standvastigheid, dat is nu eenmaal politiek.

Maar het is wel van belang dat we dat debat hier voeren want als er vanuit Brussel zo'n vraag komt, die ook nog eens werd bevestigd door de heer Vanhengel, collegevoorzitter van de VGC, dan gaat het niet meer over hoe we iets praktisch kunnen organiseren, maar dan is het een principiële keuze om alstublieft naar het taalniveau van de kinderen te kijken en niet enkel naar dat van hun ouders. Kijk naar het taalniveau van de kinderen als het gaat om peutertjes en kleutertjes, maar niet als het gaat om 12-jarigen. Maar dat is een ander debat, dat hier zeker nog aan bod zal komen.

Als de collega's van de meerderheid liever wachten tot na de hoorzittingen om dat grondig te bespreken, mevrouw Idrissi, dan moeten wij eens bekijken wat de beste manier is, maar het lijkt me heel ongezond om dat signaal vanuit Brussel hier in het Vlaams Parlement gewoon weg te stemmen en onze eigen goesting te doen. Er zitten vier partijen achter, die samen in Brussel een overgrote meerderheid van de kiezers achter zich hebben kunnen scharen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Minister, dank u voor uw zeer duidelijk en – zoals steeds – gedreven antwoord. Uw protocol met minister Milquet is een zeer belangrijke stap in de goede richting. We gaan eindelijk een zicht krijgen op de exacte capaciteitsuitdaging. Dan kunnen we verder zien wat FR en wat NL zullen moeten doen en, binnen NL, wat de VGC en de VG zullen kunnen doen in een masterplan. Ik kijk dus hoopvol uit naar de komst van het masterplan.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Minister, u zei in het begin dat u niet uitgebreid ging antwoorden, maar u hebt wel uitgebreid geantwoord. Ik zit meestal in een andere commissie op donderdagvoormiddag, maar ik ben onder de indruk van uw oprechte verontwaardiging. Die is niet gespeeld. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Mag ik dan wel weten welke cursus u volgt? Deze waarin u zich leert beheersen om minder verontwaardigd te zijn of deze waarin u leert nog meer verontwaardigd te zijn?

Alle gekheid op een stokje, uw verontwaardiging is niet gespeeld en dat stelt mij ten dele wel gerust.

Minister, u noemt de exacte cijfers. U zegt dat er capaciteit is voor ongeveer zesduizend kinderen, maar er zijn er maar tweeduizend-en-een-klets opgeleverd. U zegt heel terecht dat dit niet klopt. Ik weet niet of u nu al iets meer over de oorzaken daarvan kunt zeggen. Ik kijk er heel erg naar uit om dat te weten.

U zei dat alle cijfers die u noemt kloppen. Maar dan vraag ik mij af waar die vierduizend, die collegevoorzitter Vanhengel noemt, vandaan komen. U bevestigt dat het cijfer tweeduizend-en-een-klets is. Er zit daar een serieuze fout op. Je

kunt wel iets verbloemen, maar van tweeduizend naar vierduizend is bijna een verdubbeling. Dat is geen verbloeming. Daar klopt iets niet.

Ik kijk uit naar het masterplan. Ik ben het met u eens dat je niet zomaar 25 onthaalklassen uit de hoed kunt toveren. Ik kreeg geen antwoord op mijn pertinente en prangende vraag wat er gebeurt met de kinderen die geen school vinden. Ik begrijp dat u zegt dat u daar nu niet op wilt antwoorden. Ik wil niet weten waar ze terecht komen. Enfin, ik wil het wel weten, maar dat is toch een vraag die we luidop moeten stellen en waar een antwoord op moet komen. Misschien zult u daar meer zicht op krijgen in het overleg met de Franse Gemeenschap. Wij moeten het antwoord wel kennen.

Minister, ik wil u tot slot feliciteren met uw doorbraak in verband met het protocol dat u hebt getekend met uw collega Milquet.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Wat het verbloemen betreft, mevrouw Idrissi, ik denk niet dat het gaat over bloemetjes die minister Vanhengel gestrooid heeft. Hij wordt al jaren met hetzelfde probleem geconfronteerd als het probleem waarover minister Crevits zich nu oprecht en terecht druk maakt: er worden op politiek niveau beslissingen genomen en budgetten gedeblokkeerd – en geloof me, de VGC heeft daarin immense inspanningen geleverd – terwijl het op het terrein slabakt en de dossiers blijven liggen. Daar zit het probleem. Dat wordt nu terecht door beide ministers onder de loep genomen. Beide ministers zijn verontwaardigd en zetten er vaart achter en trekken bij bepaalde mensen eens goed aan de gilet. Dat is nodig, als ik het zo mag zeggen. Dat is wat we in de vorige legislatuur een beetje gemist hebben.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Als collegevoorzitter Vanhengel een persbericht verstuurt waarin hij zegt dat er vierduizend plekken zijn bijgekomen, en dat is op brusselnieuws.be gekomen...

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Mevrouw Idrissi, ik denk dat ik van de voorzitter van deze commissie het woord gekregen heb. Als u wilt, haal ik de persberichten uit de vorige legislatuur even boven.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons richten tot de minister.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Absoluut, voorzitter. Juist.

Mijn schriftelijke vraag betrof niet alleen de leerlingenstromen die dan eventueel naar het Franstalig onderwijs zouden gaan, maar ook binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Misschien kan ik die vraag nog eens indienen, want het stond mij voor de geest dat het, met de middelen die we hebben langs Nederlandstalige zijde en met de databank die we hebben, wel mogelijk moet zijn om te bekijken wie met welke postcode is terechtgekomen in welke school met een andere postcode. Volgens mij moet het perfect mogelijk zijn om dat te bekijken en om aldus in kaart te brengen welke gemeenten het het moeilijkst hebben.

We zitten nog met een ander probleem wat betreft de capaciteit voor het secundair onderwijs dat we tijdig moeten aanpakken. Minister, daar zou ik er ook voor durven te pleiten dat wij eens komaf maken met de mythes dat er slechts enkele scholen goed genoeg zijn. Dat is het probleem. Nu zit je nog niet met een capaciteitsprobleem, wel met druk doordat men ervan uitgaat dat bepaalde scholen goed zijn en alle andere scholen niet. We zullen dat ook eens moeten benadrukken in onze communicatie, om het probleem niet groter te maken dan het is.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Ik vul even aan, voorzitter.

Mevrouw Idrissi, de presentatie die hier eergisteren in de commissie Onderwijs werd gegeven door het collegelid verantwoordelijk voor onderwijs, is op het intranet beschikbaar. Daar kunt u op slide 4 of 5 zien welke budgetten er zijn uitgereikt. De minister heeft het daarnet letterlijk gezegd: de VGC heeft 182 miljoen euro geïnvesteerd in capaciteit. De geplande capaciteitswinst in Brussel is 5353 plaatsen, waarvan er ondertussen 2132 plaatsen gerealiseerd zijn. De aankondiging van 4000 plaatsen is dus een onderschatting, maar de realisatie, waar noch het collegelid noch deze minister en de vorige ministers zelf de 'schup' in de grond steken of de mortel moeten smeren op de betonblokken en de stenen, laat op zich wachten. Dat is soms frustrerend voor de ministers, maar ook op het lokale terrein. Zo hebben wij in onze stad 600 extra plaatsen aangekondigd. Er zijn er al 240 gerealiseerd, er komen er tegen het volgend schooljaar nog eens 240, en zo ook het schooljaar nadien. Er zit een decalage op. Dat heeft te maken met het feit dat de een soms voor tijdelijke constructies kiest, terwijl de andere voor echte nieuwbouw kiest en nog anderen worden geconfronteerd met de problemen van bouwvergunningen of klachten uit de buurt. We kennen al deze dingen, ze spelen ook mee in andere dossiers. Dat zet toch wel even sommige dingen in een kader.

Minister, in onze stad is het heel eenvoudig. Over de netten heen is de capaciteit ongeveer 24 leerlingen per klas. Dat wordt ook aangekondigd, maar u zult merken dat er inderdaad klassen zijn waar er 25 of 26 zitten. In sommige steden, en we hebben het hier niet over Brussel, blijven er nogal wat zitten. Ik hoef hier niet de hele inschrijvingswetgeving uit te leggen. Zittenblijvers en de zijnstroom van broertjes en zusjes die ouder zijn dan het eerste kind dat ingeschreven geraakt in een school: je hebt ongelooflijk veel redenen waarom er in een school meer kinderen in de loop van het schooljaar zitten dan er effectief voor het schooljaar door de inrichtende macht aan het LOP wordt gemeld.

Collega's, we moeten in de hoorzittingen toch eens nadenken over het masterplan voor Brussel. Als we het over capaciteit hebben, dan is een vierkante meter in Brussel of in andere steden met nogal wat uitdagingen voor het onderwijs niet dezelfde vierkante meter als op een andere plaats. Ik heb onderwijs genoten in een school waar er enkel zedenleer en godsdienst werd gegeven en waar er geen aparte taalklaslokalen moesten zijn voor zorgleerkrachten, logopedisten en therapeuten die op school kwamen. Er bestaan nog altijd scholen in Vlaanderen die zo eenvoudig georganiseerd zijn, maar helaas is het in Brussel, de Vlaamse Rand en de centrumgemeenten of een aantal centrumsteden al heel lang niet meer zo. Dat is ook een van de opdrachten die we hebben voor het masterplan en de hoorzittingen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Brussee, die leerlingenstromen zitten mee in de Capaciteitsmonitor. Dat zal uiteindelijk allemaal mooi zichtbaar zijn.

Mevrouw Idrissi, voor de kinderen van wie we weten dat ze er niet terecht kunnen, worden er begeleidingstrajecten opgezet. Men bekijkt in de Rand of ze daar ergens een plaats kunnen krijgen. Dat wordt begeleid. Maar er zijn natuurlijk veel kinderen van wie we het niet weten. Dat zijn diegenen die ofwel in het Franstalig onderwijs zitten of waarbij er dubbele aanmeldingen zijn gebeurd. Er wordt niet gebeld naar iedereen die we niet terugvinden. Die zaken worden allemaal duidelijk gemaakt. Waar er problemen zijn of waar ouders zich aanmelden, kunnen we helpen zoeken.

Collega's, het masterplan zelf zal een zeer intense samenwerking vragen, niet alleen tussen de Franse en de Vlaamse Gemeenschap maar ook met de VGC en

Brussel zelf. Ik steek niet onder stoelen of banken dat ik een goede samenwerking heb met de heer Vanhengel, en ik heb echt wel de indruk dat mevrouw Milquet meer dan haar stempel op het onderwijs wil drukken. Dat stemt mij positief. U weet dat zij ook inrichtende macht is van haar onderwijs. Het is bij hen zeer complex.

Collega's, mijn verontwaardiging is niet gespeeld en niet niet-gespeeld. Ik word om de haverklap – om mevrouw Meuleman niet te noemen – om de oren geslagen met het argument dat er te weinig geld is. Maar het weinige geld dat er is, wil ik wel snel besteed zien, zeker als het gaat over capaciteit.

Ik ben bereid om veel uitstel te aanvaarden, als het gerechtvaardigd is. We moeten dat kunnen monitoren. Ik vind het raar dat het niet mogelijk is om te weten wie er vandaag zijn eerste steen heeft gelegd. Bij Scholen voor Morgen is dat wel zo. Daar kun je dat perfect monitoren. Dat moet met de capaciteitsdossiers toch ook kunnen, lijkt me.

We hebben nu aan AGIO gevraagd om ons het overzicht te geven van waar alle dossiers zijn aangemeld. Als ze nog niet eens zijn ingediend, zit het probleem bij de basis. Hoe zit het met de bouwvergunning? U hebt recht op die informatie, maar ik ook, want ik moet beleid kunnen maken. Dat is de enige reden voor mijn verontwaardiging.

Mevrouw Van den Brandt, wat een resolutie betreft, doet u uiteraard wat u wilt. Maar ik wil zelf de hoorzittingen afwachten. Dat zou ik ook van u een mooi signaal vinden, omdat het elegant is, naar ons toe ook. Uiteraard zitten daar ook partijen van de meerderheid, dat is evident. Maar het lijkt me de meest hygiënische manier van werken. Het lijkt me ook het beste voor u, want dan riskeert u niet om zomaar te worden afgewezen. Of misschien wilt u wel worden afgewezen.

Zodra de monitoring er is, en sowieso, komt het dossier naar hier. Als ik een zicht heb op de individuele dossiers, laat ik u dat ook weten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.